

مهلا به ختیار: یه کیتی کار بو سیسته می په رله مانی دکه ت

کاڻدڙ

کوڦاره کا سیاسی رہو شه نبیری گشتی یه

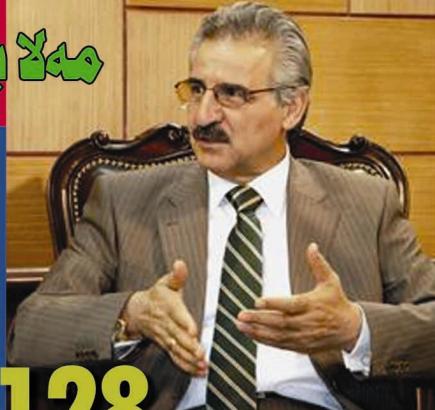
www.cavder.com

cayder

پا (1000) دیناره

128

تنه باخ 2013

ڈ روودا ټین

گهړمیں دھوکی میدیا
دھوکی ل کو ڦې

چهند چیروکین ٿئین
بوینه قوربانی (جیهادا نیکاھ)

ناتالی جولیس: جوانترین و سه رنج راکیشنرین کچا وو زنشانه

کونگری نه‌ته‌وهی و چند گوتنەك

دمیژویا کوردان دا گەلەك کارهسات و دەربىدەرى و کوشتن و تالانکرن دەدرەھقى وان دا هاتىنە كىن و نە بتىنى ل پارچەيا عىراقى، بەلكو ھەر جەنی كوردلى، چ ل باكور يان باشور يان روزئەلات يان ژى روزئافا، كورد توشى نەمامەت و کوشت و کوشتاران بويىنە و ژەھىنە وان هاتىنە دەربىدەركىن و لايەنەكى ژى خوه ل قان تاوانىن دىرى وان دەپتە كىن، نەكىرىيە خودان. بەلكو تا ل وەلاتىن موسىلمان ژى، ئېك بەيانناما نەرازىبۇنى دىرى قەتلەسازىيابان نەھاتە دەرئىخستن و بەروۋاڦى چاقى وان لپىرە و دەستكەفتىيان مان و بەلگە ژى، ھەر وەك د درامايەكە مسرى دا ئەفە دەھەپەقا رەمەزانى بناشقى (نيران سەديقە) ل كەنالى (ئىيم بىسى) هاتىيە پەخشىكىن، ئامازە بەنارتىندا 18 كچىن پاققىن كورد دايە، كو دئەنفالان دا بۇمى وەلاتى هاتبۇنە فريڭكىن، سەرەرای نەفيكىرنا كەلەك ئالىيان كو چ بىنەما زبۇ رەۋانىدا كچىن كورد نەبويە. ئەفە ژىلى كو كورستان ب درېزاهىبىا مېشوا خوه، بويە قورىبانى دەولەتىن زلهىز و قورىبانى پەيمان و رىكەفتىنامان، كو دەدەمەكى دا كورد خودان زمان و ئاخ و دېرىوكا خوه بويىنە و مافەكى وىيىتىنە بويە، دەلبېزارتىنا چارەنۋىسى خوه دا.

ژوان کارهسات و جىينوسايدىن ب سەرى مللەتى كورد هاتىن و نەھىنە زېيركىن، كو هيچ كوردىك نەشىت بىرا خوه ل ئەنفالان نەمینىت و ئەو کارهساتا رېئىما بەعسا ژناڭ چۈوبىلى ل وى سەر دەمى ب سەر مللەتى كورد دا ئىننائى و تىدا بەزاران كەس، بەرەۋ ئافەراست و باشورى عىراقى ۋە هاتىنە بىن و ب ساخى دنافرۇشكى بىيانانى دا هاتىنە بن ئاخىكىن و شىنى لقىرە و وېرە ھەننى، كورىن وان بکوم دەپتە دېتىن، كو ژ روفاتىن وان دىيار و ئەفە شىۋازى دىندا نەيىن پىيەتىنە بن ئاخىكىن، كا چەند ھەولدان هاتىيە كىن كو ئەفە نەتەوهىيە بەپتە ژناڭبىن، كو بتنى گونەها وان كو كورد بويىنە. ئەفە ژىلى كيمىابارنىكىن و دەربىدەركىن و سوتىن و خرابكىرنا گوندىن وان.

ئەدەرئەنجامىنىڭ قان ھەمى كارهسات و نەھامەتىان يېن ب سەرى كوردان هاتىن، ئەقىرو ل باشورى كورستانى و ل سەر ئاخا كورستانى، كونگرە نەتەوهىيە بىن دەپتە بەستن، كو تىدا ھېزى و لايەننەن كوردى ھەمى د بەشدارن. بەستنە ئەنگەرەي ژى دقىت دەرئەنجامىن باش دەۋىپرا ھەبن. دقىت كونگرەي نەتەوهى مزگىنەكى بىدەتە ھەمى تاكەكى كورد، كو دەرئەنجامىنىڭ قى كونگرەي دى دىگەشىن بىن و ئەگەر ب سەرکەفتىيانە ئەفە كونگرە دەربىاز بۇ، ھەمى ئەو ولاتىن كورد دنافرۇشكى، دىنى نەچار بىن بەرەۋ دوزا كوردى ۋە بېھىن و ھەر چەن بىت زىدەت مافىن كوردان بى دەستە بەر بىكەن. ژلايەكى دېفە سەرکەتنا قى كونگرەي دى ھېزىدەكا دى دەتە حزب و لايەننەن سىاسى يېن كوردى ل ھەر پارچەكى كو ھەست ب پىشەۋانىيە بىكەن و ئىدى ھەر پارچەيەك بتنى نەمینىت و ئىدى دەرفەت بۇ وان وەلاتان ياروخسای نەبىت كو بىكەيە خوه كارهسات و کوشت و کوشتاران ب سەرەتەنەن سقىلى كوردى بىنەت، ھەر وەك نوکە ل روزئافايى كورستانى ئەفە ھەننى دەپتە كىن، كو مەترىسييەن دوبارە ئەنفالەكا دى پىرېقەنە. دىسان سەرکەفتىنا كونگرە نەتەوهى زامنەكە كو دەولەتبۇنا كوردى ژخەونى ب بىتە راستى و چ دى جىھان نەشىت ب چاقى كىم ل كوردان و نەتەوهى كوردان، سەح نەكەت.

عبد الرحمن بامەرنى

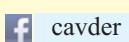
خودانی ئىمتىازى
ناۋەندا روشىنگەر بىبا چاودىرى

سەرنقىسىكار
عبدالرحمن بامەرنى
.٧٥٤٥٨٦٤٧
Bamerni77@yahoo.com

تىپچىن
هىليلىن بەروارى
دەرھىتانا ھوندى
رەشاد بىيجرمانى
Siyabend2000@gmail.com

كارگىرى
فەوزى ئورەدى

چاڭدىرىل سەرئەنترنىتى
www.cavder.com

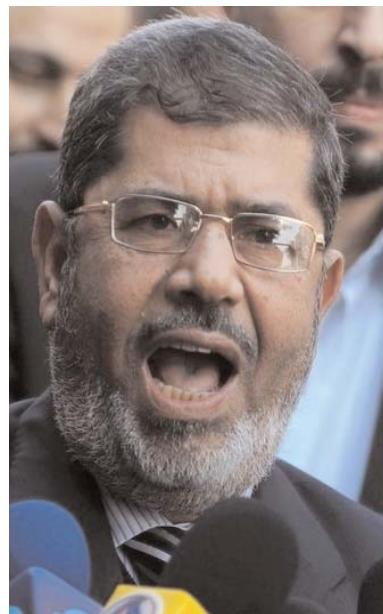
ناف و نىشان

دھوك، تاخى رەزا
بەرامبەر رىيغەر بىرا گشتى ياخانى و چۈونى

چاپخانا
هاوار، دھوك

ئېكىم ژمارە ل ۲۰۰۵/۵/۳۰ ئى دەركەتى يە

پىشىيارەك بۇ وەزارەتى
پەروەردى
بلا خۇيندكار ل
دويىش حەز و
ئارەزويا وي
بەھىئە وەرگەرتىن
نە ل دويىش تىڭرايا
نەرىن وي

كارىگەر يا لادانا ئىخوانان
ل سەر ئابور و سياسەتا رۆژھەلاتا ناھىن

لىقەرپۇلا
ئىنگلىزى
ل بەر
فرۆتنى يە

ئەنجىلينا جولى پر داھاترىين ئەكتەرە

بىرىتىيژىا پۇزەتىيە

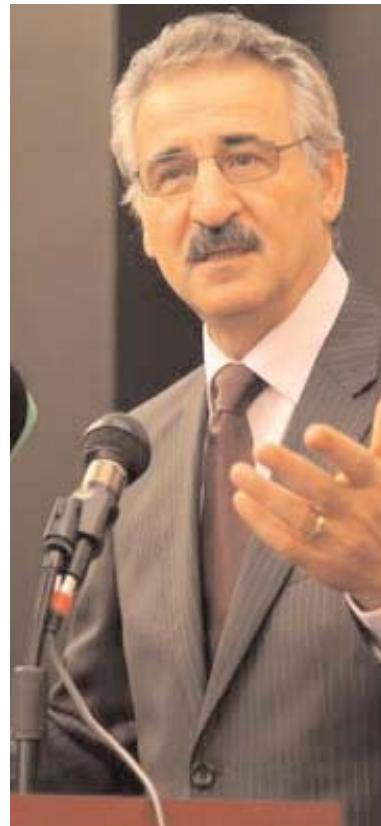

چەتۇ و گۆرە

بلا دايىكىنى نازكى و جوانىا ھەوھ دەگەل خۇنەبەت

مهلا به ختیار:
یه کیتی به رامبه
هه موارکرنا ده ستوری و
سازانا نیشتمانی، قایلبوو
دwoo سالین دی ویلایه تا
سه روکاتیا مه سعود
بارزانی بھیته دریژکرن

دقتیت سازاننا نیشتمانی ل سه
دهستوری بهیته کرن.
بو دهربازیون ژئی ئالوزبیا هریما
کوردستان گەھشتی، یەکیتی بريارا
درrost داوشیا وەک وئی قیایی وەک
ھەریما کوردستانی پىدەپیەھی،
دنەف پەرلەمانی دا و دگەل ھەفچەیمانا
خوه یا پارتی و ب پتریا لهنگان وادئ
ھەردوو ھەلبژارتتین پەرلەمانی بو
ھەیقەکی و یا سەروکاتیا ھەریمی ژی
بو دوو سالان درېزگەر. ھەر وەکو د.
ئەرسەلان پايز ئەندامی مەكتە با
سیاسی یا یەکیتی نیشتمانی
کوردستان، سەبارەت پرسا دەستوری
گوتى: کو یەکیتی نیشتمانی جوداتر ژ
ھەمی لا یەنین دى یەن سیاسى،
ھەلویستەکى ماماواھەندى و نەرم ھەبو
و دېرەزەوەندىيا ھەمیان دا و ل بەرى
ھەمیان ژی د بەرەزەوەندىيى خەلکى
کوردستانى دەرفەتكازىدە تەتاپروزە
روخسانىدا دەرفەتكازىدە تەتاپروزە
ب سازان و تەوافوق و كەش و
ھەوايەکى ئارامدا بهیته ھەموارکرن.
پەنگەنگى دگەل وئى
و كومەل) ب ئىك دەنگى دگەل وئى
چەندى بون کو دقتیت دەستور
قەگەريتە پەرلەمانی و بهیته
ھەموارکرن و بتايىھە ئەخالا ناكوکى
ژئى پەيدا بوي کو سەرۋوکى ھەریمی
دقتیت ژناف پەرلەمانی بهیته ھەلبژارتىن
و ھەينگى مەسعود بارزانى نەشىت خوه
سې بارە بو ۋى پۇستى كاندىد بکەت و
دېرەمېر دا بەریز مەسعود بارزانى ل
بەرەمېر جەماوهەر ئىپارتى د ئاهەنگا
26 ئى گولانى دا تەئكىد كر، کو دقتیت
رەشنىقىسى دەستورى وەک ھەى
بکەقىتە بەر دەستى خەلکى بو
برىاردانى ل سەر.
پەننەقىت ۋى ئالوزبىن ئەنجامىن
خراب ددويفرا ھەبون، ئەو ژى ئەگەر
دەستور نەقەگەريتە ناف پەرلەمانی و
بکەقىتە راپرسىي ھىنگى، دەنگىن
پىدەپى بەدەست ۋە ناهىن و ئەقە ژى
شەكتەنەكە بو ئەزمۇنَا ھەریما
کۆردستانى ھەر ژ سەرھەلدىنى وەرە تا
نوکە و ئەقە دەدەمەكى دا، یەکیتى
نیشتمانى لايەنلى دۈز ھەلبژارتىبو، کو

رپورٹ: عبدالرحمن بامهرنی

دگه ل دیارکرنا وادی هه رسنی
هه لبڑارتتین (پهله مان، سه روکاتیا
هه ریمنی و چقاتا پاریزگه هان، گله ک
با بهت هانته قادی و حزب و لایه نین
سیاسی یین هه ریما کوردستانی
ئی خستنه دبه روکی مملانی و بگه و
بکیشی دا و چه ندین با بهت پهیدابون،
کو بارودوخی سیاسی یی هه ریما
کوردستانی بهره ڦالوزیني ڦه ڏچوو،
نه ک هه بره ڦالوزبونی ڦه ڏچوو،
بلکو ریکین چاره سه ریمی بو
ده رباربون ڙفی گرڙین ڙی، گله ک
بزه حمه ت که فتن.

وان گرژیان ژی زینهتر خو د
شیوازی هلبژارتینین سرهوکاتیا
ههربیما کوردستانی ټه دیتن، کا ټئف
سرهوکاتیه ژناڅ په رله مانی بهیته
دیارکرن یان ژی راسته و خو ژناڅ
خله کی بهیته هلبژارتمن و ههرب سی
لایه نین ئوپوزیسیونی (گوران، یه کگرتو

مهسهله يه بهحس کريه. مهلا بهختيار دوى چاپيکه فتنى دا بهحسن وي گرژين دکت کو دهستوري ههريمي ددهمن بورى دا دگهل خوه ئيناي و دېئشيت: پېندىنى ب وئى گرژين ناكەت، نوكه دهستوري ههريما كوردىستانى بو ههمواركرنى و سازانا نيشتيمانى ل پەرلەمانى كوردىستانى يه، هەمى ئەو گرژى ژى پشتى رىكەفتنا ٦/٢٩ يا دنافېرا يەكىتى و پارتى دا هاتن، کو يەكىتى بەرامبەر ههمواركينا دهستوري و سازانا نيشتيمانى، قايلىبو کو دووالىن دى ويلایتا سهروكأتيا مەسعود بارزانى بھيتكە درېزكرن. دېئشيت ژى: ئەم وەك يەكىتى دى ئەو هيىز بىن کو کار بو وي بکەين کو سيسىتمەن پەرلەمانى بىت دى کاربو وي چەندى ژى كەين کو دناف پەرلەمانيدا سازان ل سەر دهستوري بھيتكە كرن و شنوى پاشى دهستور بکەفيتە راپرسىي. د تەورەكى دى يى ڦى چاپيکه فتنى دا سەبارەت هەلبۈارتىن جقاتا پارىزگەhan مهلا بهختيار رەتكەت کو يەكىتى دگەل وان هەلبۈارتنان نەبىت و دېئشيت: وەك يەكىتى موتلەقەن مە داخوازا پاشخستنا هەلبۈارتىن جقاتا پارىزگەhan نەكريه و ئەگەر ئەو هەلبۈارتە هەرنەھىنە كرن ژى، ئەقە بلا ل پارىزگەها سلىمانىي بھىنە كرن.

قەگەريايى و سەروكى هەريمى ژى ب زارى خوه يى گوتى دى ھىتە هەمواركرن. بو دوماهى ئىنان ژى بقان بگە و بکىشان، بەرپرسى دەستەيا كارگىريما مەكتەبا سىياسى يا يەكىتى نيشتيمانى كوردىستان رادگەھىنەت: يەكىتى كار بو سيسىتمەن پەرلەمانى دکت و موتلەقەن ئەم دگەل پاشختنا

ھەر چەندە ئەق پىنگاكە ژى كەتە بەر شالاوا پروپاكنىن ھەلبۈارتنان و ئۇپۇزسىيون گەلەك تورەبو و ب راگەهاندنەكا دېوار بەر بو يەكىتىي و دىسان چەندىن دەنگىن دناف پارتى بخوه ژى دا تەئكيد ل سەر وي دىرىن، كو پەروزى دهستوري نا ۋەگەريتە پەرلەمانى و تا گەشتىيە وي راددەي ھەندەكان ھزردىكىو يەكىتى بى مىت

سەركەدا يەتىبا يەكىتى دەگەل گوھورىنا سيسىتمەن حوكمرانى يى ھەريما كوردىستانى يە ژ سيسىتمەن سەرۆكايەتى بۇ سيستەمەن پەرلەمانى

ڙناف بىندرى نەركەفت. تا ئەم دەمىن نىچىرەقان بارزانى گوتارا خوه بلاڭىرى و تەئيكىد كرى كو دى سازانا نيشتيمانى ل سەر دهستوري هىتە كرن و دىسان گوتونا فازل ميرانى سكرتىرى مەكتەبا سىياسى يا پارتى دىمىوکراتى كوردىستان دچاپيکەفتەنى دا دگەل كوقارا شار رادگەهاندى، کو دهستور يى پارتى ديموکراتى كوردىستان ئەق

مه‌کته‌با هه‌لبرارتنیین يه‌کیتی:

ئەگەر كۆمسيون ناقيقىن دەنگدەران پاقز نەكەت دى ل دادگەها فيدرالى سكارالى تۆماركەين

زىيەبۇنا ژمارا دەنگدەرين ھەرييمى دوماهى بكارىن خوه ئىيناي، بەرسقا كۆمسيونى بوراپورتامە جەھى باوھرىي نىنە، ژېركو بىدەھان بەلگەنامە ل بە دەستى مە ھەنە كو دىسەلمىن ژمارا دەنگدەران ب نە ياساي زىيەبۇنى. د. سەرورە عبدولەھمان ددرىزىاهيا گوتنا خوه دا دىيار دكەت، كول تومارا دەستەيَا دادوھریا ھەرييمى ل ۲۰۰۱ ئى تاھەيغا ياشقى سالە ۱۷۸ ھزار كەس مريىن، بەلى ل ۲۰۰۹ ئى تاھەي سالە ۸۲ ھزار كەس مريىن و دوىي رىزەيى دا بتنى ۴۴۰ كەس ژلايىن كۆمسيونى ۋە ھاتىنە ژناقىبرن، برامانا وئى چەندى كو ژمارەكا زىيە يامىيان دناف تومارا دەنگدەران دا ھەيە. ھەر دىسان ئامازە بەندەك ناقيقىن دى دايە كو ناقيقىن لىكچۇويى دلىستان داھەنە، كوبىدىقى يە بەيىنە چىيىرن و ژمارەكا زىيە ياناقىن دوبارە كۈز ۹۶ ھزار ناڤان زىيەترن و دىقيابا ھاتبانە ژېپىن، ژېلى كو ھندەك ناقيقىن دى دوبارە ھەنە، كوناھى سىيانى و تەمن و فورما ئازوقەي وەك ئېكىن و ھەفەم زىيەتر ژ ۱۷۰۰ ناقيقىن دى ژى دوبارەنە و ھەفەم ل بەشەكى دى ۱۱ ھزار ناڤ ول جەھىكى دى ۵ ھزار ناڤ دوبارەنە، كوبەلگەيىن فەرمى لىدھەف مە ھەنە. قى پەرلەمانتارى گۇتى ژى، كو كۆمسيون نوکە نەشىت ناڭى كەسى ژېبېت ژ ئە و كەسىن مرى و ئەقە ژى ژلايىن مە ۋە چەھى گومانى لەردئىخىت و كۆمسيون ياكەمتەرخەم بويە.

راپورت: چاھدىز

گومانا ل سەر ھەبۇنا ناقيقىن زىيە دناف تومارا دەنگدەران دا ل ھەرييمى كوردىستانى، حزبىن كوردىستانى گەھاندىنە وى ئاستەي كورىكى ياسايى بىرىنە بەر، تاكو ھەلبرارتنىن پاقز بەيىنە ئەنچامدان. دەقى چوارچوھەي ژى دا، مەكتەبا سىياسى يامىيانى يەكىتى نېشتىمانى

پەرلەمانتارەك: بەرسقا كۆمسيونى ل سەر زىيەبۇونا ژمارا ئاكنجىبويان جەن باوھریا مه نىنە

كوردىستان دكۆمبونەكى دا، هوشدارى دا كو بو پاقزكىرنا تومارا ناقيقىن دەنگدەران دى ھەمى رىكىن ياسايى گەھاندىنە بەر، ژلايىن خو ژى ۋە ئەندامەكى مەكتەبا ھەلبرارتنان بو روژناما چاودىز راگەھاندى، كو پاشتى ليژنا دويچۇونا

کاریگه‌ریا لادانا ئىخوانان ل سەر ئابور و سیاسەتا رۆژھەلاتا نافین

بۇو و ھەمی لایەنین دى پشتگوھ ئىخستن، ئەگەر وانا ئىق كاره كربان، ئەغۇرۇكە رېزىما سەربازى نەبۇو خودان دەسەلات و ئەونەتكە فتنە د بوارەكى وەسا دا.

پشتى كارگەھشىتى في رالدى ژنۇي لايەنگىرىن ئىخوانان باس ژ ديموکراسىيەتى دكەن، ئەواواناھەرپىناسا وئى نەدياركى يان ژى نەقىيادىياربىكەن.

دا وىدەسەلاتا وى ھەول نەدان قىقىرانى چاره بىكەن، بىلەك كەفتەنە د مەملەتى يەكا بەھىز دا، دا كەنەمى شىنوارىن دەسەلاتا موبارەكى ياخىشىيەكەن كەنەمى مەزن كومان ئەقە ژى شاشىيەكەن كەنەمى مەزن بۇو بىزاقا ئىخوانان كىرى، ژېر لادان يان لاۋازكىن اسەسىتەمكى پەتھەن ئەقە چەرخى د سالەكى داكارەكى مەحالە دەقى بوارى دا، ئىخوانان شەكتەنەكەما مەزن ب خۇقە دىت، كەنەلىكى مسرى د دەسەلاتەكە علمانىا عەرەبى دا بۇون، گۈنگىيا مسرى د جىيهاتا عەرەبى دا، پشتى موركىرنا گرىيەستا (كەمپ دەيىقىد) لەگەل ئىرائىلى، ھەلەكە جوداڭەل وەلاتىن دى يىن عەرەب كىشىيە و پەيوەندىتىن وانا لەگەل جىهاندا رۇزئاھەر دەيدەم كەرىيە تەختتەيەك، ئامانجا عەرەبان ئەۋەن ئىرائىلى وەكۆ مەزنتىرىن دۇزمۇن دىيىن بۇ خۇ، ھىزا سەربازىا مسرى ژى گۈنگىيەكە ئىكجار مەن ھەيە كۆئىكە ژەزىتىرىن ھىزىن سەربازى لەگەل توركىيا و ئيرانى، ئەقە ئىكە ژەگەرىن وئى چەندى، نەولەتىن عەرەبى خۇ نىزىكى مسرى بىكەن، سەرەرای ھەبۇونا ھەقدۈشىيەكى د ھەلۈستىنى وان دا يىن گورپانكار.

دەسەلاتەكە ئىسلامىيەن چەندىن سەرەدەم دەقەدەغە كەرى و د حوجەيان قە ئاسى ماین، ل وەلاتەكى فىرى داب و نەريتىن بىيانى بۇون، كارەكى ساناهى نىنە وئەگەر ئىخوانان قىيابا دەسەلاتا خول سەرەنە مايىن ھەقچەرخ و ديموکراسىيەتى ب چەسپىن، پىدىقى بۇو پېزىل وان ھەزىن بەرۋاشى خۇ قەبۈيل كربان و بىر و بۇچۇونىن وان وەرگەرتىبان نەربارەي كاروبارىتىن گۈنگىن وەلاتى، وەكى دەستورى، كەنەنى د بەرۋە وەندىا وان دا

روزھات سەمعىد

پشتى بورىينا سالەكى ل سەرەدەم كەنەلى خەنەسەلاتا ئىخوانان ل وەلاتى مسرى و پشتى خونىشاندىن ھەقە لاتىن مسرى ژ ئەگەر ل اوازيا بارى ئابورى و نەبۇونا خزمەتگۈزارىيە، سوپاپىن مسرى دەسەلاتا (محەممەد مورسى)، لادا و پەرلەمان و دەستورى وەلاتى ھەلەشاند.

دەسەلاتا ئەرمەنى مە سەرەدەم كەنەلى ديموکراسىيەتىن يە و دەقىت گەھورپىنا دەسەلاتان ب ھەلبىزارتان بىت، بەلنى ھەلبىزارتىن بۇ دەسەلاتەكە وەكى ئىخوانان ب زەحەمەت، ژېر كەنەنى دەقىت گەھورپىنا دەسەلاتەكە وەرگەرت، دەقىت گەھورپىنا دەسەلاتىن بەيىن ل سەرەدەلاتى.

مېدیا باشتىرىن و كارىگەرتىن رېكە بۇ قىچەندى، هىزا وانا ب ھندى بۇو، كەنەنى ئەنەن دەزگەھىن راڭەھاندىن قەدەغە بىكەن و بىكەن لايەنگىرىن خۇرى دەسەلاتا وان بەيىز كەقىت. بەلنى وەسازە دەركەفت، وەلاتەكى وەكى مسرى ھەر ژ سەرەدەم مەن كەنەندا گۈنگىيا خۇ ھەبۇويە، ژېر ھەبۇونا بەندەرى سويس. بەندەرى سويس، مسرى دكەتە وەلاتەكى بەيىز بۇ جىهاندا بازىگانى، تايىھەت بازىگانى ئىقىدە وەلتى.

ل سەرەدەمى محمد مورسى ئابورىا وەلاتى مسرى كەفتىبۇ د قىقىرانە كەنەنى

کۆنگرئ نەتەوی پىدھىيە کا سەردەميانە يە

دەيىين رىيژە يال سەدى بۆ سەركەفتنا كۆنگرەيى گەلەك كىمە، ل سەدى دەھە درىاست ناكەت ب بۆچۈونا من، ژېرە ئەقلىيەن بەرژە وەندىيەن پارت و ئالىيەن سىياسى يىن كور، بەلنى بەرى مە چ ئارىشە ل گەل ئىك و دووھەبىت، مە ئارىشەيە کا گەلەك مەزىن ل گەل دەوروپەريت خۇھەيە، رەوشَا كوردىستانى ب گشتى د قۇناغە كا گەلەك هەستىيار دەيە، مللەتى كورد ل ھەر چوار بەشى كوردىستانى مافى خۇ ل دەولەتتىن داگىرکەر نە وەرگرتىيە، ئەگەرەندەك ماف وەرگرتىن ژى، ماف نە رىيژەيىنە و ب دروستى ئەم نەبوونە خودان ھەمى مافىن خۇ.

رەوشَا رۆزئاڭايىن كوردىستانى پىر دى جەن راكتىشانا سىياسى بىت، چونكى مللەتكە دەيتە كۆچبەركەن و رەوشَا مروقى گەلەك خرابە، ب دىتنا من پارت و ئالىيەن سىياسى و نە ئىكىرىكتا بريارا وان بۇ رۆزئاڭا بۇويە ئەگەر ئىكچۇونا رەوشَا مللەت، زىنەبارى رەوشَا شەپ و پىكىدادىن خوينەوى ل سەرانسەرى سورىيە و كارتىكىرنا وئى ل سەر رەوشَا رۆزئاڭايىن كوردىستانى.

ل باكىرى كوردىستانى پرۆسىما ئاشتىي د ناقبەرا مللەتى كورد و دەولەتا توركىي دا هەمان گرنگىيە كا مەزن ھەيە، ئەگەر ئەف كۆنگرە ب سەركەفتەن دەرباست بىبىت، توركىيا دى نەچار بىت بەر ب ئالىيەن كوردە بەيت و دانپىدانى ب مافى مللەتى كورد بەكت و ئەف چەندە ژى دەيتە سىبەرەك بۇ چارە سەرىن ل كوردىستاندا رۆزھەلات ژى.

پشتگىرييَا حکومەتا ھەريما

جەئى خۇ بگەرىت ل گۇر رىيژە يانويىنەتىي د ناڭ كۆنگرە دا. ئەف دەستىشانكرن پىر د دەستىي هندەك ئالىيەن سىياسى يىن سەرەكى دا دەيىنەت و دەيتە جەئى رەخنە لى گرتىن و جەئى لاوازبۇونا شەرعىيە تا كۆنگرەيى بخۇ.

بەلنى ھەر چاوا بىت، گەيداندا كۆنگرەيى جەئى دلخۆشىيە كا بەرفەھە د ناڭ مللەتى كورد دا، بەلەقىيە كە بۇل ئىك نىزىكىبۇون د بوارىن بۆچۈونان دا، دەيتە ھەر ئالىيەك ژ كۆنگرەيى ب دلارازىبۇون دەرنەكەقىن، ھەتا ب وان ئالىيەن گەلەك ب ھىزىل سەر كۆرەپانا سىياسىا كوردىستانى ژى دەيتەن دەنەك بريار و رېقەچۈونا كۆنگرەيى ب دلى وان نەبىت، زىنەبارى گەلەك پىكىرى بەھىنە سەپاندن ب سەر وان دا و نەچار بىن كىيمەك ژ دەستە لاتدارىيا خۇ بىسپىرنەن دەنەك ئالىيەن ژ خۇ بچوپىكتە، دائەف كۆنگرە سەرەكەفتىن ب دەستە بىنەت.

يا گرنگ ئەو ئالىيەن بەشدار سەرەكەفتنا كۆنگرەيى بۇ خۇ بکەن ب ئارمانچ، نەك چاوا دى كۆنگرەيى كۆنترۇل بکەن، ئەگەر ئەم بەرى خۇ بەن نەخشى سىياسىي كوردىستانى

شىرۇقەكىن: رەشاد بىتلەمانى

د ناڭ ھەر مللەتكى دا، پىدەقى ب كۆمبىنەكى ھەيە، ل دويىق پىويسىتى و مەبەستا كۆمەبۇونى ئىستاراتىزىيەك دەيتە دىاركىن بۇ بەرگرىكىن ژ بەرژە وەندىيەن گشتى. كۆنگرە دەيتە خودان چەند بريارەكى و ئەو ئالىيەن بەشدار تىئىدا بخۆبەخشقىنە وان برياران بىجىھ دەكەن. د رەوشَا مللەتى كورد دا، ئەف كۆمەبۇون تايىبەتمەندىيىا خۇ ھەيە، ژ بەر رەوشَا كوردىستانى يادابەشكىرى ل سەرچوار وەلاتىن جودا، ھەر وەسا ميكانيزمە كا ۋەبرىنە بۇ دەستىشانكرنا كاندىد و نويىنەرین ھەر ئالىيەكى سىياسى، ژ بەر دەليقە نىنە بۇ ھەلبىزارتىن بەھىنە ئەنجامدان و ھەر ئالىيەك ب دروستى

ئەگەر ئەف كۆنگرە ب سەركەفتىت دۇ ئاماڭرنا كوردىستاندا مەزن ژ خەون و خەيال بىتە راستى، چ دەولەت و چ كەس پىشى ئەشى كۆنگرەيى نەشىن مافييەن مللەتى كورد داعىرىن

دیمهنه ک ژ کونگرئ نەتموئ کورد ل ھەولێر

ھەلبژیریت بۆ داریشتانا سیاسەتا
پینگاڤین گرنگ بھینه بجیهکرن ھەتاب
بەشین کوردستانی، ئەق دەستە دى
ئاستى گەھشتانا مللەتین پیشکەفتى.
خالا سەرەکى ئەوه ئالیین کورد

کوردستانی و میھقانداریبا وئى بۆ
کونگره خالا ھەرى سەرەکىيە، چونكى
ھەتا نۆکە کوردان جەھەک نەبۇو
کونگرەبى لى گرېدەن، ھەر وەلاتەكى
میھقانداریبا کونگره بکەت ھندەك
دەستکارىي د رىقەچوونا کونگره دا
دکەت ول دويىف بەرژە وەندىيە خۆ¹
ھندەك تشت ل سەر ئالىيەن کوردان
دەپىنىت، بەلى ئەق جار رەوش
ھاتىيە گوھۆرتىن، چونكى ئالىيى
میھقاندار ھەر کوردستانە و ئەگەر
تشتەك ھەبىت بۆ بھىتە سەپاندن ب
سەر ئالىيەن بەشدارقە، دى
بەرژە وەندىيەگەلى کوردستانى بىت.
تىيگەھشتانا ھەمى ئالىيەن کوردان ب
پارتىيەن دەستەلات و ئۆپۈزسىيونى ۋە
بۆ فەربوونا گرېدانا کونگرەبىي، ھەر
وەسا تىيگەھشتانا ھەمى ئالىيەن کوردان
يىن چەكدار و يىن خودان رىخختىن
سياسى، يىن علمانى و ئىسلامى، يىن
شۆرەشگىر و رىتفۆرمخوان، تىيگەھشتانا
وان ب فەربوونا بەستنا کونگرەبىي
تشتەكى بى وىنەيە ل سەرانسەرى
مېژوويا کوردستانى دا. رەوش
ئەقروكە ل تەقايىا کوردستانى ئاشكرا
دېيت، مللەتى کورد ھشىيارىكە ماھن
ژيان دكەت و ئامادەيە بۆ ئىكىرىزىي.

دېيت ژى کونگە دەستەيەكابىند
ئالىي فەرمى كوهەتاب دانوستاندىنى ل
گەل دەولەتىن داگىرکەر بکەت و
داخوازا جىيەكىدا ماھىنەن گوردان بکەت
ل سەرانسەرى کوردستانى. ئەگەر
ئەق کونگەر ب سەرکەفيت دى
ئافاکىدا کوردستانما مەزن ژ خەون و
خەيال بىتە راستى، چ دەولەت و چ
کەس پىشى ئەقى کونگرەبىي نەشىن
ماھىنەن مللەتى کورد داعىن و دەم ھاتىيە
پەروەرييە.

ئەگەر ئەق کونگەر ب سەرگەفتەن دەرباست ببىت، تۈركىيا دى نەچار بىت بەر ب ئالىيەن کوردەم بھىت و دانپىددانى ب مافى مللەتى کورد بکەت و ئەق چەندە ژى دېيتە سىبەرەك بۆ چارەسەرىي ل کوردستان رۆزھەلات ژى

بەرژە وەندىيەن خۆ يىن پارتايەتى و
كەسايەتى بدانى د پەلەيا دووەم دا،
ئەگەر ئەق خالا ھەنى بجىهبوو،
پشتراستىن ژ ئازادىكىدا ھەمى بەشىن
کوردستانى و گەھشتانا مللەتى کورد
ب دەولەتكى بەمیز و پیشکەفتى و ھەر
کوردىك دى ئىك ژىيەتىي ژيان بکەت،
ئەو ژى مللەتپەروەرى و کوردستان
پەروەرييە.

ژ کوردستانی بۆ کیده‌ری: تەھران، هەولێر، ئامه‌دیان مهاباد

ئەرینی و نەرینی (ئیجابی و سلبی) ل سەرکوردین ئیرانی بین دانایی. کوردین ئیرانی، کوردستانا عیراقی میناکەک باش دزانن بۆ پیشەرۆژا سیاسی یا ناسنامەیا خۆ د چارچوّفیا ئیرانیدا. پەیوهندیبا کوردین ئیران و عیراقی د ڤاری پەیوهندی و ئالیکارییا ل گەل کوردین تورکیی تەواو جوداھی ھەیه. ل دریزاهیا چەند دەھکین بۆریدا پرانیا چالاکثانین کورد ل ناقبەرا ئیران و عیراقیدا بون، لى ئیروق رۆژی ئەو ئالیکاری ژگەلک ئالیان ۋە ژ میناکین بەری جودایه. ھەکە ل رابوریدا کوردستانا عیراقی تەنی جەنی نەربازبۇونا چالاکیین سیاسی ئىن کورد ژ ھەر دو ئالیان ۋە بۇو، لى نە کەسین ئاسایی ژى دکارن ب ھیسانی سەرەدا نا ۋە ھەفھەری بکن. يانی ئەم دکارن بىزىن کو خەلکەکى جوراوجور سەرەدا نا ھەریمما کوردستانى دکەن.

حزب و ئالیین سیاسی ل سەر ۋى باوھەرین نە، کو ئەم دېقىت ژەزمۇونا کوردستانا عیراقی بپارىزىن. ب ۋى مەرمى ژى چالاکیین خۆ ئىن چەکدارى ب دژى کۆمارا ئیسلامى یا ئیرانی راگرتىنە و زىدەتر ل سەر چالاکیین سیاسى پىداگریي دکن. رەوشەنبىر و ھیزىت سەر بخۇ ژى ل ۋارى گورانکارىيin ۋە ھەریمما گەلک ھەستىيار بونە. کو وەسا بۇوچ حزىيەن سیاسى وچ ژى گروپىن دن دىمەن و تەسویەرەکە ئیجابى ژ کوردستانا عیراقی ئیرانى، کوردستانا عیراقی و گورانکارىيin ۋە ژ سالا ۱۹۹۱ پىقە د گەلک ئالیاندا کارتىكىن و باندۇرا

گەلۆ گوتارەکا ھەقپىشك د ناقبەرا کوردان و دەولەتا ئیرانى دا پىك نەھاتىيە؟ يان ژى گەلۆ گوردان ھېزا خۆ بۆ پىك ئىنانا گوتارەکە رەخنەيى ژ دەست دان؟

تەھران و پیشەرۆژا سیاسی یا کوردان، دەما کۆمارا ئیسلامى یا ئیرانى ھاتە سەرەسەھەلاتى و کوردان ژى وەک نەتەوەيەک داخوازا ئوتۇنومىيى كىن، ۋى داخوازا کوردان شەرت و مەرجىك پىك ئىنا کو کورد و تەھران نىزىكى ئېكتىر بن. لى دەما کو دەسەھەلاتى ھەول دا کو کوردان تەپەسەر بکەتن، داخوازىن کوردان ژىھەل چۈن و کوردان داخوازا زىدەت واتە داخوازا فيدرالىيى كىن. ۋى ئىكىن ھەرچەندى كو داخوازىن کوردان پىشە بىر، لى بۇو سەدەما دوور كەتنا کوردان ژەسەھەلاتا ناوهندى يائىرانى. دوورى ب ۋى مەعنايى كو دروشمى فىدرالىزمى ۋالاھيا ناقبەرا داخوازىن کوردان و دەولەتا حاكم و ھىزىت ناوهندىكەرا زىدەت كر. چەمكوب دەربازبۇونا دەمى ئەشکەرە بۇو كو دەولەتا ئیرانى ناخوازىت ب چ ئاقابى پرسا کوردان چارەسەر بکەتن. نىرىينا کوردان ب تەھرانى د ناڭ بازنى يا ناسنامەيا کوردان و گۇرانکارىيin پىشەرۆژىل تەھرانى دا سەرگەردانە. سەرگەردانى و ئالۆزىيىلا ھەزىركىنى دەرەق پرسا کورد ل ئیرانى دکارىت كىشە و ناكۆكىي د ناقبەرا کوردان د ۋارى سیاسى دا چى بکە. هەولێر و کوردین ئیرانى، کوردستانا عیراقى و گورانکارىيin ۋە ژ سالا ۱۹۹۱ پىقە د

ن: حسام دەست پيش
و: شەھاب خالىدە

نیزىك ب دو دەھکان دبە، کو کوردستانا ئیرانى د ناڭ نەرمى و ئارامىيەک سیاسى دايى، ئۇ براڭەكا خودى ھېز ياكو ب ئاقايىي پراكتىك د قادىئ دبە، خوياناکەتن. واتە ئەم جودا ژ ھىندهك ھەركەت و چالاکىيەن سەنۋوردار ناپىين کورھوتەكى تايىھەت د قادا خېباتى دبە، ئۇ د وان داۋىيەدا ھەرەكەتكى بەرچاو روو نەدaiيە. پرسىيارەك کو دکارىت بۆ كەسەكى چاودىر ب سەر رەۋشا رۆزھەلاتى کوردستانى بەيتە پىش ئەقەي، کو بۇچ کوردین ئیرانى کوررۇلەكى بەرچاڭ ل زىنلى راگرتىنا ناسنامە و ھەوھىيە تاکورد دا ھەبۇون، بۆ چ نەھا ل دەرەقەيى گورانکارىييان دا جە گرتە؟ چ ھۆکار يان سەدەم باندۇرا خۆ ل سەر ۋى رەوشى كرينه.

گەلۆ پارتىيەن سیاسى ئىت کورد تاوانبارن؟ گەلۆ رەوشەنبىرەن کورد رۆلى خۆب باشى ب جەنەھىن؟ گەلۆ گورانکارىيin دەقەرئى كارتىكىن و باندۇرل سەر دىتىنگەها وان بىن دانایى؟

گریدایی يه. هه ئەف دىتنگەھ و لى نهيرينا وان بۇويە سەدەما ئى كو ناۋەندا ھەولىرى وەك ناۋەنەكا ناسنامەيى (ھووپىيەتى، شوناس) چەند ھەمبەر گرینگ بە. ل ئەنجامى دا كورىدەكى ئيرانى ژى كوردىستانى عيراقى وەك بەشكە ژ ھووپىيەت و ناسنامەيا خۇ دزانىت. كو وسا بۇ شىوه يا ئالىكارىيىا ئەحزابىن سىاسى، ھىزىت چالاک د ناڭ چقاڭا كور، گەرم بۇونا رەوش و ھەواين ھووپىيەتى (ناسنامەيى) يا كوردىستانى عيراقى و بلاف بۇونا ژى رەوشى ژ رېكا راگەھاندىن گشتى بۇويە سەدەما ئى كورىدەن ئىليان دا ھېقىدار بن كو رۆژەكى ئەف ژى د كوردىستانى ئيرانى دا رەوشەك وسا بېبىن. ئەنجامى خۆزايى و سروشىتى يا دابەشكىرنا كوردىستانى، دابەشكىرنا لىنهيرينا كوردان ب ژى ئالىن و ب ئالىن دن ئىن سينورانە. ئامەد و كوردىت ئيرانى ئاستى نفوذ و كارتىيىكىن و باندۇرا كوردىستان توركىيى ل سەر كوردىستانى ئيرانى گەلەك زۆرە.

باندۇرا ھەرى بەرچاڭ ژۇنى دەمى ۋە دەست پېتىرى كو (پ.ك.ك.) كەتە ناڭ نۇچەيان دا و قۇناغا ھەرى ھەستىيار ژى ئەف دەم بۇوكو بىزىئۇچەلان ھاتە كەرتىن. ژۇنى دەمى پېتىھ حەساسىيەت و ھەستىيارىيىا ب (پ.ك.ك.) و گوتارى ناسنامەخوازىيى زېدە بۇو ل كوردىستانى ئيرانى پشتى تروركىرنا رېبەرىي حزبىن كوردىستانى ئيرانى و دەربە لېدانالا وان ل ناڭ خاكا كوردىستانى عيراقىدا، ھەبۇونا ھېزەكە تازە دكارى د ناڭ كوردىستانى ئيرانىدا تالىكىش و ھەزكى بە. ب دەربازبۇونا دەم و گۈرانكارىيىان، حزبا سەرپ "پ ك ك" ب ناڭى "پۈڭ" ژى كەتە ناڭ بازنه يا وان ھەف كېشەياندا لى ياكو

حزب و ئالىيىن سىاسى ل سەر ڦى باوهريى نە، ئەم دەقىت ئەزمۇونا كوردىستانى عيراقى بپارىز.

ب ڦى مەرەمى ڙى چالاکىيىن خۇ يىن چەكدارى ب دڙى كۆمارا ئىسلامى يا ئيرانى راڭرتىنە و زىدەتر ل سەر چالاکىيىن سىاسى پىداڭرىي دەن

باس كر.

مەھاباد و كورد مەھاباد، ناۋەكى ناسىيار ل دىرۇكىا گۈرانكارىيىن كوردىستانى ئەندا يە. ھەبۇونا ۋە بازارى د ناڭ ھەش و مەرىئى كوردىدان ئەف قاس چالاکە كو نىشانان رۆلى كلىدى بىن ڦى بازارى ل ئانىنە بەر باسى يە داخوازىن كوردان دايد. پشتى گۈرانگارىيىن دەھكە شىپىت يَا رۆزى، ھىشتى ژى ئاشكرا نىنە كو ناوهندى ناسنامەيى يَا كوردىن ئيرانى واتە مەھاباد دكارىت دەن، رۆلەكى مەزن د ڦى ۋارىدا دلەيىن. ئامادە بۇونا گوتارا پ ك ك ل كوردىستانى ئيرانى دو قۇناغىيىن ھەستىيار دەرباز كەرىنە. قۇناغا ئىكەم ڦى دەمى بۇوكو (پ.ك.ك.) تازە كەتبۇو ناڭ بازنه يا گشتى يَا خەلکى كوردىستانى ئيرانى ول سەر ڦى باچەرىي بۇو كو دەقىت بەرى ھەميان پارچە يَا مەزن يَا كوردىستانى واتە كوردىستان توركىيى رىزگار بکەن، چمكۇ چارەسەر كرنا پرسا كورد گرېدایى ب چارەسەرىي ل كوردىستان توركىيى دا يە. قۇناغا دووپىي ژى بۇنا گېردىنان خەباتا كوردان ل ئيران و توركىيى دا بۇو، كو ھەول و جەھەدا (پ.ك.ك.) ئەف گوتارا ھەزرى يَا كوردىن ئيرانى. د ڦى ۋارىدا ھاتنا پۈلاكى وەك لىستەنە كە سەرەك د ڦى چوارچىيە بىدا بۇوكو مە

بەھەلکەفتا دەربازبۇونا ۹۰ سالان ل سەر پەيمانا لۆزان يانەفرەتكىرى

مافي چارەنقيسا كوردان ل پەيمانا سيقەر و دابەشكىدا كوردىستانى ل لۆزان

بارودو خى كوردىستانى و ئەق پەيمانىن نەفرەتكىرى، دەسته لاتا عوسمانىيان ل سەر بەشەكى گرنگ ژ جوگرافيا كوردىستانى و گەلى وئى سەپاندى.

ئەقان كادوادنان بەردى وامى كىشا تا ئىبراتورى يأ عوسمانى يانەساح ل شەرى جىهانى يى ئىكى ل سالا ۱۹۱۴ - ۱۹۱۸ ئى دىگەل ئەلمانيا دشەرى دا، خسارەت بوي.

ھەر ئىك ژ بەريتانيا و فەنسا و روسيا قەيسەرى، پەيمانەكى نەيىنى كو بە ترسىتىرىن پەيمان دەيتە بناقىرىن ل سەر كوردىستانى و خەلكى وئى دا دناقىبەرا خوه دا ئىمزا كىن، ئەو پەيمان ل ۱۶ ئى ئەيارا سالا ۱۹۱۶ ئى دا بناقى

گەلىن مۇسلمان يىن دەرۋوبەر و ژوان ئى، ئاخا بەلقانى و چەندىن دى.

فارسان ل سالا ۱۶۳۹ ئى د پەيمانا (زوها) دائوا دناقىبەرا شاه عەباس و سولتان مرادى چارى دا، گەلەك داگىرى ژ عەردى كوردىستانى بو عوسمانىيان كر، بورىكخستنا سنور و كارگىر يا هەردو وەلاتان ل سالا ۱۷۴۶ ئى پەيمانا (كرۇن) دناقىبەرا دەولەتا عوسمانى و فارسى دا هاتە بەستن، پاشت بەستن ب پەيمانا (زوها) بو موڭكىدا سنوران، كو بويە تشتەكى ۋەركىرى و سەپاندى ل سەر هەردوو لايەنان، پاشتى هينگى پەيمانا (ئەرزەرۇما ئىكى) ل سالا ۱۸۲۳ ئى دناقىبەرا وان دا هاتە گىردىان، لدۇر

كاردۇخ مير دەرويىش و: چاقىدىر

پاشتى سەرفەكتنا عوسمانىيان ل سەر سەفەويان ل سالا ۱۹۱۴ ئى د شەرى چالدىران دا بخира كوردان، عوسمانىيان دەسته لاتا خوه ل سەر بەشەكى مەزنى كوردىستانى سەپاند، وەك مىسل و ئامەد و مىردىن و تۈرەفە و حەسەن كىف و گەلەگ دەقەرىن دى يىن كوردان، كوردىستان بو خالەكا وەرچەرخانى بو ئايىنى گەلەك هىزىزىن ھەقىك ل دەقەرى.

كوردىستان بو قوربانى حەزىن ترkan، دەما رابوين ب بەرۋەھەكىدا چارچوچى دەولەتا خوه ل سەر حسابا

ئىمزا ل سەر پەيمانا سيقەر

ریکه‌فتتناما (سایکس بیکو) هاته
بناقفرن و دپه‌یمانی دا هاتبو، هه‌می
ملکیتا عوسمانی و ب کوردستان فه
دناقبرا وان دا بهیته لیکفه‌کرن، کو
هینگی دبن دسته‌لاتا عوسمانی فه
بو.

پشتی شوره‌شا ئكتوبه‌را
سوسياليسنی ل سالا ۱۹۱۷ ب
سەركارايەتیا لينین، روسیا خوه
شەکیشا و ئیستیعما را بەریتانی و
فەرنه‌سی بتنى دسته‌لات لەدھەری
کرن. کیشا کوردی ژی گەلەک ئالوزتر
لیهات، ژبەر کو باشوری کوردستانی
کەتە دناف نەخشەی عیراقی دا و
روزئافایی کوردستانی ژی دناف
نەخشەی سوریا دا و باکوری
کوردستانی دناف نەخشەی تورکیا دا
و روژه‌لاتی کوردستانی وەک خوه ما
دناف نەخشەی ئیرانی دا، ژبەر کو
ریکه‌فتتناما سایکس بیکو ژئیرانی نه
دگرت. ئەف دابەشكىنا کوردستانی و
دەولەتىن روژه‌لاتا ناقین ل سالا
۱۹۲۰ ئەتنە دکونگری (سان ريمو) دا،
پاشی دەولەتىن قەومى هاتنە
دامەزراندن و بەشىن کوردستانی
بخوه ۋەگەتن و ئەوا نوكە ب تورکیا و
عیراق و سوریا و ئیرانی، پشتی شەری
ئیکىنی هاتیه ناقفرن بى جيھانى.

کیشا کوردی جارەکا دى ول سەر
گوره‌پانا دهولى خوه سەپاندە ۋە
پشتی گەلەک قوربانىي مەزن کوگەلى
کورد ژ پىخەمەت بەستەئىنانا
ئازاديا خوه ژ بن داگيركىنى ۋە داين،
ئەقى ژى پىنگاھەکا گرنگ ل پشتى
شەرى ئیکىنی بى جيھانى دا، جەن خوه
گرت و کو شاندەکى کوردى ل سالا
۱۹۱۹ ئى ب سەروکاتيا جەنەرال
(ئىحسان نورى پاشا) بو كونگری
ئاشتىي ل پاريس هاتە داخازكىن، دا
کوبەشدار بىت دىياركىنا چارەنقيسى
کوردستانى دا، پشتى كەتنا دەولەت
عوسمانى.

ئەتاتورک شىيا

رېزەۋى بەریتانيا

ل دەور كىشا

كوردى

بەخۆھۈرت و

وان رازى بکەت

كو پەيدابۇونا

دەولەتەكى

كوردى دى

ھەمسەنگىبا

ھېزان ل

رۆزەلاتا

نافەراتە د

بەرزەمەندە

دەولەتىن

سۈمىتى دا

تىكىدەت

دقابلىي كىشا کا ناخخويي دا، کو
دەولەت بخوه دشىت ۋى كىشا بىي
چارەسەر بکەت دگوتىن، کو كورد و
تۈرك بىرانە.
ل سالا ۱۹۲۰ د پەيمانا (سېقەر) دا
دانپىدان ب مافىن گەلى كورد هاتە
دان، لدویف بەندىن ۶۲ يە ۶۴ دناقفره
تۈركىا و دەولەتىن ھەقپەيماندا، کو
دەھقى پەيمانى دا هاتبو کو دەولەتەكى
نەتەوهى ياكى كوردى بەيتە دامەزراندن.
ئەف پەيمانە ژى ب ئىكەم دان پىدانا
دەولى يارەسمى ب مافىن گەلى كورد
دەيتە ناقفرن، لدویف چارەنقيسى وان
ب وان بخو، كىشا کوردى ژى دىياسا و
پەيمانىن دەولى دا هاتە بەحسكىن.
پەيمانا سېقەر ب بەلگەنامەكى
گرنگ و ئىكەنە دەيىۋا كىشا کوردى دا
ھاتىيە ھەزىارتىن، کو تىدا هاتبو ھەمى
ئارىشەيىن كوردى د قوناغان را بەيىنە
چارەسەركرن، ئەگەر كورد دەقان
قوناغان را دەرباپۇن و داخازا
سەربەخوييَا خوه كرن و دەولەتىن
ھەقپەيمان ئەف چەندە د وان را دىت،
ھينگى سەربەخوبونا وان دى بىتە
تىشتەكى راست و ل سەر حکومەتە
تۈركىا کو دانپىدانى پى بکەت. بەلنى
پشتى دەست ب سەرداكىرىتىن ھېزىن
(كەمال ئەتاتوركى) ل سەر عەردىن
تۈركىا، گەلەك كار ژ بۇ راوه ستاندانا
بجهىننانا ۋى بەندى ژ پەيمانا (سېقەر)
كىر كو تىدا دانپىدان ب مافىن گەلى
كورد يىن نەتەوهى كرى.

كەمال ئەتاتوركى وەسا پەيمانا
سېقەر سالوخەتدا، کو حوكىمى
سېددارەدانى بىت ل سەر تۈركىا و
بەھىمى رېكەن را بۇ، بداناندا بەربەستان
دېنەجەھەرنى ۋى پەيمانى دا، ژبەر ھندى
ئەف پەيمانە بتنى ما حبر ل سەر
كاغەزى... كەمال ئەتاتوركى
بارودو خىھەقىكىا دەولى بەھەفت
زانى بونەھىلانا وادى پەيمانا سېقەر و
ل سالا ۱۹۲۳ ب بەشداريا ترکان ل

شەريف پاشا شىيا سى بەندان، کو
گرييادى كىشا کوردى بون بکەتە دناف
پەيمانا سېقەر دا كودگەل ھەقپەيمانال
پاريس ل ئەغۇستىت ل سالا ۱۹۲۰ ئى
ھاتىيە بەستن و بويە هارىكارل پروسا
دەولەتكىندا كىشا کوردى بەنگەكى
فەرمى، دسەر وى چەندى را، کو
دەولەتا عوسمانى بو گەلەك جاران
ھەولدان دىكىن كۆكىشا کوردى بکەتە

لدوور کیشا کوردى بگوھوريت و وان رازى بکهت، کو پەيدابونا دەولەتكا کوردى دى هەۋەنگىيا هېزان ل روژەلاتا تاھەراست دېرەزەندە دەولەتىن سوقىتى دا تىكىدەت، تۈركىا وەك هەۋەپەيمانا هەميشەيى دىگەل بەريتانيا دىرى شورەشا (بەلشەفى) ل روسىا خۇخ نىشان دا. ئەتاتوركى رولىن عاقلانە و خرابكارانە گىران و لەستپىكى بناقى شورەشىن كورد و تۈركىا دئاخفت و دەھمى خىتاباتىن خۇخ دا، تەئكىد دىكىر كو دەولەتا نۇى يا تۈركىا دى دەولەتا كورد و تۈركان پىكىقە بىت، خۇرى كىرە و يېرس ل سەر وان، بەلىن دەما كولايەنى هەۋەنگىي بو بەرەزەندەدا گەلىن تۈرك ۋە چۈسى و بارودوخ د بەرەزەندەدا وى دا هاتىنە گوھورىن، پاشى پىشتهقانى و رازەمەندىبىا تۈركىا بەدەست ۋە ئىنائى، شورەشا نەتەوهى ياكوردى پىرىقەبر و رابوب كەزاختى شورەشا نەتەوهى ياكوردى.

ل ۲۱ ئى ئايارا سالا ۱۹۲۵ ئى، ئەتاتوركى گازىيەك ل سەر خەلکى بلاقىر و تىدا دياركر كۆ حۆكمەتى دەست ب تىسىرىكىرنا سۈپاپى كىرىي ئەقا بۇ نەھىيانا سەرەلدانا كوردى كىرى ب سەرەكىدايەتىا (شىخ سەعىدى پىران)، ئۇ دادگەھىن سەربەخو دى ل سەر چالاکىيەن خۇخ دېرەدەوان بن، دۇماھىيى ژى ئامازە ب سەرەكتىرنا بەرەدەوان دا، پىشتى سەرەلدانى و

تقسیم سوریة والعراق حسب اتفاقیة (سايكس بیکر) سال ۱۹۱۶

كۈنگۈر لوزان ل سويسرا و ب هارىكارىي ئەندازىيارى پەيمانا لوزان يانە فەرت، (عسمەت ئىنۇنوای سەرداچووی و خايىنى كورد رەچەك يو دەستى راستى يى كەمال ئەتاتوركى، رىكەفتىنناما لوزان يانە فەرت كىرى هاتە گوھورىن كۆ تىدا هەمى مافىن گەلىن كوردى يىن ياساى هاتنە پىشت گوھكىن، ئەتاتورك شىيا رىيەۋى سېقەر سالا ۱۹۲۳ ئى و رىكەفتىنناما سېقەر

هاتە ھلوھشاندن و بقى چەندى، ژلايى تۈركىيا قە باكورى كوردىستانى ھەمى ھاتە داگىر كىن، پەيمانا سېقەر هاتە بىنپىكىن و ب رىكەفتىنناما لوزان يانە فەرت كىرى هاتە گوھورىن كۆ تىدا هەمى مافىن گەلىن كوردى يىن ياساى هاتنە پىشت گوھكىن، ئەتاتورك شىيا رىيەۋى سېقەر

**كەمال ئەتاتوركى وەسا پەيمانا سېقەر سالوختەدا،
كۆ حۆكمى سىدارەدانى بىت ل سەر تۈركىا و بەھەمى
رېكان را بۇو، بدانانابەر بەستان دېنەجەكىرنا ۋە پەيمانى
دا، زېھر ھندى ئەف پەيمانە بتنى ما جىر ل سەر كاغەزى**

ل بهرامبهر و هریسی
سیداره دانی شیخ
سه عید گوت:
"زیانا سروشتنی یا
به رهف دوماهیا خو
هه دچیت، نه ز ج
جاره کن په شیعان
نایم ژی ده ما نه ز بُ
که لی خو خو
دکه مه قوربان،
نه م دکه یف
خوشین کو نه میین
مه ل بهرامبهر
دو ز منین مه شه رم
ناکه ن".
پشتی ژی
ب سه دان
شوره شکیرین
کورد ب بریارین
کارتونی ل
ویلا یه تین کوردى
بین جودا
هاتنه سیداره دان

کیشے بو (عوسيبهت و لئومه‌مم) هیته رهوانه‌کرن. دراستی دائئه‌ق هه‌فرکیه نه بتني هه‌فرکیه‌کا سروشتنی بول سهر سنوری، به‌لکو هه‌فرکی بول سهر ويلايه‌تا ميسيل هه‌میي يان کول سهر باشوری کوردستانی، ژبه‌ر گازی، لقيه چاره‌نقیسي کوردان ل باشوری کوردستانی بقی هه‌فرکیي ژه هاته گريдан.

د په‌يمانا لوزان دا هاتبو کو ئه‌نقره دقيیت سوزی بدهت کو به‌گريادرrostت بدهت هه‌می خه‌لکي توركيا و دانا ئازاديي بیي جوداهي بیي کو هيچ ئاماژه‌يک بگه‌لئي کورد بهيته دان، ديسان ئاماژه ب په‌يمانا سيفه‌رژي نه‌هاته دان، په‌يمانا لوزان بو دربه‌کي بهيزل سه‌ره‌ئايندئ گه‌لئي کورد بو بدهست ژه ئيانانا ئازاديا ياسايي، هه‌په‌يمان رژي هه‌می به‌پرسايita ئه‌خلافي به‌رامبه‌ر گه‌لئي کورد هه‌لدگريت. نه ئه‌فه بتني به‌لکو حکومه‌تا به‌ريتانيا رابو ب دابه‌شكرا جوگرافيا ويلايه‌تا ميسيل کو کوردان پتريا ژي ويلايه‌تی پیک دئينا ب کردار وياسايي ل سه‌ر چار دهوله‌тан شوينا دوو دهوله‌تان، دا پتر گه‌لئي کورد نه‌خوشيان دناف كيلبيين دوزمنکاريي ييئن چان دهوله‌tan دا ببهن کو هه‌می نوي هاتينه دامهزرايند، هيلانا وئي بى چاره‌سه‌ريه‌کا مروقايه‌تی بو كيشا وان يا ياسايي، به‌لئي په‌يمانا سيفه‌ر بو ئه‌گه‌ره‌کي بهيز بو شوره‌شين کوردي تا نوكه و پيدقى بو کو بهيشه نويکرن ژه، دا کو گه‌لئي کورد بگه‌هته مافي چاره‌نقیسي خوه، وهک هه‌می گه‌لین دى ييئن ل سه‌ر عهـد، پشتى کو ئه‌فه هه‌می نه‌خوشيه ب سه‌ر ماوهی دا ئه‌ف هه‌ردوو حکومته

به‌حسني سزاين دژوار کر بو هه‌ر که‌سى هزد د سه‌رداگر تنا کوماري دا بکه‌ت و ئاسته‌نگا د پيشکه‌فتنا وئي دا په‌يدا بکه‌ت.

ل ۳۲۹ ئايارا ۱۹۲۵ ئي حکومي بنائي (دادگه‌ها سه‌ر به‌خوا) ل ديار به‌کرل سه‌ر شیخ سه‌عیدي پيران و ۴۷ ژه‌قالين وئي ده رئيخت، ئه‌قين به‌شدار د سه‌ره‌لدانين کوردي دا دگه‌ل وئي و سيداره‌دان تا مرنى، ئه‌ف حکومه ژي ل روژا ددويف دا ل به‌رامبه‌ر ده‌رگه‌هئي چيایي ل (ئامه‌د) دياربه‌کر هاته جيبيه‌جيکرن. ل به‌رامبه‌ر و هريسي سيداره‌دانى شیخ سه‌عید گوت: "زيانا سروشتنی يا به‌ره‌ف دوماهيا خو ژه دچيت، ئه‌ز چ جاره‌کي په‌شيمان نابم ژي ده‌ما ئه‌ز بو گه‌لئي خوه خوه ده‌مه قوربان، ئه‌م دكه‌ييف خوشين کو نه‌قين مه ل به‌رامبه‌ر دوژمنين مه شه‌رم ناكه‌ن". پشتى ئه‌قى ژي ب ب سه‌دان شوره‌شگيرين کورد ب برياريin کارتونى ل ويلايه‌تىن کوردى ييئن جودا دا، هانته سيداره‌دان.

عه‌ردى جه‌زيرى يا کوردي هاته داگيرکرن هه‌ر ژ ويلايه‌تا ميسيل يا دريئ ژ ربارى ديجله و فورات و ژ دياربه‌کر و ويلايه‌تا حله‌ب و گرتنه‌قه‌ييا ويلايه‌تاهله‌ب ب دهوله‌تا سورى ژه کول سالا ۱۹۲۳ ئ دروستبوى، بتني ژيکنه‌گرتنا سنورى دنابه‌هرا توركيا و عيراقى دا ما و ماددى سى ژ په‌مانا لوزان دقى ده‌رباره‌ي دا دېتىزىت: "سنورى دنابه‌هرا توركيا و عيراقى دا، برييکين دهولى دنابه‌هرا حکومه‌تا به‌ريتانيا و توركيا دا دماوى ۹ هېيغان دا دى هينه چاره‌سه‌رکرن و ئه‌گه‌ر دقى ماوهى دا ئه‌ف هه‌ردوو حکومته نه‌گه‌مشتنه چ رېكە فكتنامان ژي، دئ

دەشتى عەبدولعەزىز

خودان ئىك رەگەزنانە بن، لى ھەكە ئەف بريارە ل عيراقى و پەرلەمانى حکومەتا فيدرال ھاتە دان، بىگومان نوينەرین كوردان ل پەرلەمانى كوردىستانى ھەنە ئەگەر ئەوان ئەف ياسايدىپەسەند كر، دى ل كوردىستانى ژى هيئە جىبەجىكىن. ۋى چاڤدىرى سیاسى سەبارەت باشى و خرابىيin بويارە كا بقى رەنگى گوقى: ديارە ھەر ياسايدىكى يان بريارەكى يان ھەر كارەكى باشى و خرابىيin خوه ھەنە، بىگومان ۋى ياسايدى ژى باشى و خرابىيin خوه ھەنە و باشىيin ياسايدىكى بقى رەنگى ئامازىيەكىن، كو نابىت ئاز بپرس بىم بەرامبەر مللەتكى و ئەز خودانى رەگەزناناما مللەتكى دى بىم، ئەفە دى كارتىكىنى كەته سەرسىياسەتا وئى دەولەتنى و دېيتى هەندەك ژوان كەسىن خودان رەگەزناناما وەلاتەتكى دى بىت، بىكەقە ڇىركارتىكىناسىياسەتا وئى دەولەتنى ٿە و دىزى بەزىزەندىيin خو بىزەقى بكت، دەقىرى دا ئەز نابىت ئاز دىزى وەرگرتنا دوو رەگەزناناما، لى خودانى دوو رەگەزنانامان پىدقى يە يان دەستى ژى پۇستى خوه بەردەت كو پۇستەكى سىيادى يە يان ژى دەستى ژ رەگەزناناما خوبەردەت.

روزئامەن قىسىمەك نەھىلانا
رەگەزناناما دوى بو پەرلەمانتار و بەرپوسىن مەزن ل عيراقى ب كارەكى

پۇچى لەرپىتى ژى بىرىارەكى

رۇشى رەنگى كەنەچىت ؟ !

ئەف كەسىن دوو رەگەزنانە ھەين نابىت بىنە نوينەرین خەلکى

دېقچوون: رەزان

رەگەزناناما دوى نەبن، ژېرکو تەخمين دەيتە كرن كو پىتريا كىشىن عيراقى ژەگەرى وان كەسان بويە كو دوو رەگەزنانە ھەين. بۇچى لەرپىتى ژى بىرىارەكى بقى رەنگى دەرنەچىت، بۇھەر كەسىپلىك ھەبىت كۇنۇندا تىياخەلکەكى بىكت، دەپ بىاشى ھېبىت دا بىت؟ ئايا گىرنىكى ژىيەتىدا كاربەدەستان و بەرپرسان دى چەند باشتر بىت بو خەلکى وى وەلاتى دەست چاودىر نىوز كەفتى، وەحدە جومەيلى دېيىتىت: مەرجداركىرنا ئەندامىن پەرلەمانى بتنى بو ھەلگرىن رەگەزناناما عيراقى و زربەھەر كرنا وان كەسىن دگەل رەگەزناناما عيراقى رەگەزناناما وەلاتەكى دىزى ھەين، داخوازىيەك جەماورى يە و پىدىشى يەكە ژ بۇ دلسوزيا ھەر كەسىكى كو بېتىت بىتە نوينەرئى گەلى عيراقى. گوتى ژى: حزبىن مەزن نەقىن مەرجى رەگەزنانامى و ھەبۇنا برواناما بەكارلۇريوس د ياسا ھەلۋارتنان دا جەھىر بىت، ژېرکو پىتريا ئەندامان ھەلگرىن دوو رەگەزنانامە و باوهەناما زانكۈيى نىنە.

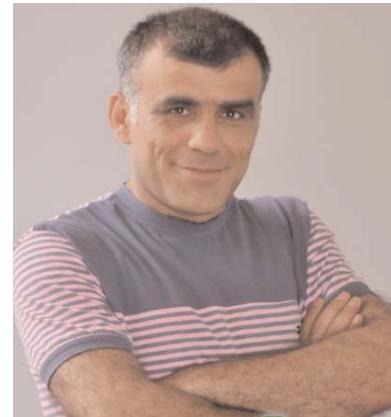
راگەهاندزى: ژېر قىچەنلىپەرلەمان گەھىتە وئى بۇچوونى كو د ياسا ىا ھەلۋارتنان دا، كانىيەر كرنا وان كەسان نەھىتە قەبىلەكىن كو خودان دوو رەگەزناناما بن، تاوى دەمىن دەستبەردا

هەڤال فەندى

فەھمى دوھىكى

بەيار زاوىتەمى

هەبۇونا دوو رەگەز ناما ژ بال پەرلەمان تارىن ھەریما كوردىستانى، گومانەكا مەزن ژ بوي وەلاتيان دروستىكەتن، ئەو ژى ئەوه بولۇ دوو رەگەز ناما ھەنە و ئەگەر چنە؟ ب دیدا من ئەقە ئەگەر ئى چەندى يە كو پەرلەمان تارىي مە تا نە باوهرى ب پروسەيا سىياسى و كومەلايەتى ل كوردىستانى نىيە، ئەگەرنىيېت ب نەتە وە نىشتمانى خۇرى نىيە وەر دەم هيلا پاشگەزبونى بولۇدا نايە، كانى كەنگى خولا خۇ تەمام بکەت و بىزقىتە وى وەلاتى كور رەگەز ناما خۇ يە دوو بىيىت ژى وەرگرىتىيە يان ژى ئەگەر هات و بىريارەكا دادگەھەكى ل سەر هاتە سەپاندن يان ژى گەنەللى ل سەر هاتە ئاشكارىكىن، دكارىتن بىزقىتە وەلاتى خۇ بىيى دوو بىيى، بىن كەسەك بكارىتن رىكى ژى بىرىتىن، ئەقە نەبتىنى بولۇپەرلەمان تاران بەلكو بولەر بەرپرسەكى يان كاربەدستەكى كو بەرپرسايتەكا خەلکى دستويى وى دا هەبىت، لەوما ئەز ب كارەكى باش و پىدقى دېيىم، كو بىريارەك بەيتى دان، نابىت ب هىچ شىۋىھەيەكى ئەندام پەرلەمان يان وەزىر و هارىكارىتن وزىران خۇ كاندىد بکەن يان پوست ژىرا بەيتى دان، كو ئەو كەسە هەلگرى دوو رەگەز ناما بىتن، دا كو پىتر خەمخورىا وەلات و نىشتمانى خۇ بىتن و بەرپرسايتەن ھەلبىرىت.

كاربەدستان دوو رەگەز ناما ھەنە، بەلى ئەز دگەل وى چەندى مە كو بىريارەكا هو سا ل پەرلەمانى كوردىستانى ژى دەركەفتىت. **فەھمى دوھىكى زىدەقىر گوقى:** بىريارەكا هو سا دى گەلەك باشىيەن خۇ دەن، نوكە مال و خېزانىن گەلەك كاربەدستان ل دەرقەي وەلاتى نە و پىنەكى وان بىن ل كوردىستانى و ئىك يى ل دەرقەي وەلاتى، ئەرە پىيار ئەوه ئەو دى چاوا شىئىن ژەرەق كارى خۇ دەركەقىن؟ ئەقە لا يەندىك و يَا دوى ژى ئەگەر ژى كاربەدستى ئىك رەگەز ناما ھەبىت، دى ئەز ھەست كەم ئەو ژى وەك منه و باشى و خرابىيەن وى دى ل كوردىستانى بىن وەرتىشتى روپىدەت، دى وەك من و يىدى بىت و بىتى جىاوازى.

تىسىرەك و روۋەشەنېرەگ گۈنگىا
پەرلەمانى بەحس دەكت و دېيىت:
ژېرکو پەرلەمان سازىيەكا نىشتمانى يە و بىريارو ياساىيەن گۈنگىن سىياسى و جڭاڭى و دارايىلى دەھىنە ھەمواركىن و ئىكە ژەستكەفتىن ھەرە گۈنگىن شورەشا نىشتمانيا مللەتى كورد و ئەندامىن وى نونەراتيا ھەمى تەخ و چىنپىن ژى وەلاتەي دەكەن، پىدقى يە هەمى ئەندامىن وى دلسوز و نىشتمان پەرورە بن. **ھەڤال فەندى زىدەقىر گوقى:** لى وەك دىيار گەلەك ژ ئەندامىن پەرلەمانى مە دوو رەگەز ناما ھەنە و

باش دزاينىت و دېيىت: ژ ناپېرىنا رەگەز ناما دوو بىيى بولۇپەرلەمان تار و بەرپرسىن مەزن ل عيراقى كارەكى گەلەك باشە و دى زېدە تەرخزمەتى كەت و باشە ھەكە ل كوردىستانى ژى بەيتى بجه ئىنان. **بەيار زاوىتەمى گوت ژى:** بەيتىن دەقىبابا ل كوردىستانى بەرى عيراقى ئەف پىنگاڭاھەتابىيە ھافىتن، دا بو ھەميان دىياربىبا كو كوردىستان بو ھەمى تىشتەكى پىشىكەفتى تەرەز عيراقى، دىسان بەيتىن نەباشە كوردىستان بىريارەكا هو سا بەدت دا نەبىت چاڭىن و دىيار بىت كو كوردىستان ژ ھەمى لايەكى ۋە ژ عيراقى ياجودا يە و دېيت كوردىستانى بىريارىن خۇ بىن تايىت ھەن. **سەبارەت باشى و خرابىن بىريارەكا ژفى رەنگى ژى، بەيار زاوىتەمى گوت:** ھەبۇن ئىك رەگەز ناما، دى زىدەت ژىيەتىيا (ئېننەتىما) يَا وى بەرپرسى يان كاربەدستى بولۇلاتى وى دىيار كەت و ئەكىد ئەقە دى بىت پالدرەك بوزېدە تەركىنى.

سياسەقەدارەك ژى دېيىت كو بىريارەكا ژفى رەنگى دېيت ل ھەر يما كوردىستانى ژى بەيتە دەركەن و گوقى: ھەر چەندە بىريارەكا بېرى رەنگى ل ھەرىما كوردىستانى بەيتە دەركەن دى جىبە جىكىرنا وى يابىزە حەممەت بىت، ژېر ئەو بارودو خى سىياسى يى كوردىستان تىدا بورى، ژېرکو پىتريا بەرپرس و

چهند چیروکین ژنین بوینه قوربانی (جیهادا نیکاھ)

چهندین زدلامان زدواجی بکەن، هەرچەندە لدويش وى لهنگ وباسى، كولينايى بەرى هيڭىز نەزانى بو كۆ زدلامى وى بىريار بپابەند بون ب پەيرەوى كريي سەبارەت جيھادا نیکاھى و پشتى وى، زدلامى وى دىگەل بىزىنەكە تەمەن بچوڭ دەرسىزلىقى دەكتەت و لينايى بو سورەشكىران دەھىلىت.

مالپەرى (خەبەر پرېس) چەند چیروکین دى بلاقىرىنىڭ ژوان ژى هەندىك ژىنگىز ۋە لاتى لىبان رەقى نە و كاچاون سوھبەتا خوه دىگەل وان كومىن شەركەر ۋە سازى دەقىت ئەۋەن ئامادە بىن كودىگەل نیکاھى هاتىنە سەردابن.

چەند ژىيدەران چیروکین چەند ژنان بلاقىرىنى، كۆ بوينه قوربانىيەن جيھادا نیکاھى ژلايىن سوپايى ئازاد ۋەل سورىا، ھەر وەكى ۋان مالپەران بلاقىرىن (مالپەرى خەندان كۆ ژ مالپەرى فورات نیوز وەرگرتى و ئەحداس نیوز و كوقارا كاونترباش كۆ مالپەرى سەربەست و خەبەر بىرىس) كۆ قانەھەميان بەحس لقان چیروكىان كرى.

ھەر وەكى ئەشق چیروكە دەمالپەرى خەندان دا هاتى و بېنى رەنگى، كوقارەكە ناقدارا جيھانى چیروكاكا ژنەكاسورى بناشى (لينا) بلاقىرىي، كۆ ئۇ ژنە بو يە قوربانى فتوایەك (جيھادا نیکاھى)، وئى كوقارى ژى بناشى (سيكىس و شورەشا سورىا) بەحسى ۋە گۈرانا ۋى چیروكى كريي و هاتى يە. (لدويف وى ھەوالى د ئازاسىندا فورات نیوز دا بلات بوي، لينا خەلکا دىمەشقى بويە و تەمەنلىقى دى سەر ٣٥ سالىنى دا بويە و سى زاروک ھەبوينه و مىرى وئى ژى نەمايى. ۋى ژنى بوبىتىوا ژيارا خوه وزاروکىن خوه كار دىكەر تا ژلايى شىيخەكى ۋە زدلامەكى ھەۋەتەمەنلىقى وئى بى دەھىتە دىتىن، كۆ ئەشق زدلامە بشىت چاقى خوه بىدەتە وئى و زاروکىن وئى، زدلامى وئى ژى خەلکى دەقەرا (عەين ترمائى) بوسەرپ بازىرى دىمەشقى ۋە ئەشق دەقەرە لىن كونتۇرلۇلا ئىسلامىيەن تۈندرە و دابو.

پاشى ل سەر داخوازا زدلامى خوه دىمەشقى بجه دەھىن و بەرەف (عەين ترمائى) ۋە دېچن. لينا دېبىزىت دەما بەرەف ۋى دەقەرى ۋە چوين وەكى كاڭلان بۇ، نە ئاڭ و نە كارەبا و نە خزمەتگۈزاري و هېچ پىدىقى كاژىيانى تىدا نەبو، ئەز سەرسورمان بوم كۆ من هەندىك كەسىن دى دىتىن، كۆ خەلکى سورىا نابون و جل و بەرگىتىن ئەفغانى لېھر بون، چەند ترۇمىيەلەكىن بىن

سوعاد ژی ئیک ژوان ژنان بولو
 (خەبىر پېرىسى) دېتىزىت (من نەفسا خو
 تەسىلىمى وان كر، من باودرى بولان ئىناو
 ئەز ھىشىتا كچىن بوم، بەلنى من هزر دكىر
 ئەز ژىپەت خودى ياجىهادى دكەم،
 بەلنى وان ئەز دوقاتام و پاشقە دېرم، هەز
 تەشتى وان قىايى دگەل من دكىر، ئەز
 لەردئىخستىم، چىنكى نەدەيلا سكىسى
 كوم دگەل ئەندامىن وان بكەم، كوم من هزر
 دكىر ئەف شىۋازە نە جىهادە، بەلكو سكىس
 كىرنە، بىيى كورىزلى مروۋى بېتىتى كەرتىن،
 ئەز نوكە يارەقىم ووان دېقا من بکۈزىن. ۋى
 ژىن دېرىدۇاميا ڈاخفتا خو دا گوتىيە
 ژى كۆئەز كچەكە مولتەزم بوم بىقىز و
 حىجابى و بەھەمى تەشتەكى و من چ
 جارەكى ژى هزر دىتىتەكى هوسا دا نە
 كىربو، مروۋىن من ژى گەلەك دەلتەزم بون
 و هەر ژەستىپەكى ئەم دگەل شورەشى
 بوبىن و مە هارى موجاهيدانا دكىر و تا
 روزەكى برايى من هاتە دەف من، كۈرىچ
 جارەكى نەدەيلا ئەز بەركەقەمە ژەدرەشە ژى
 و گوتە من دېقىت تو جىهادا نيكاحى دگەل
 شورەشىگەران بكەي، تا ئەز بىمە ئىك ژ
 ماجاهيدانا ژبۇ خودى. هەرچەنە من خو
 نەرازىكەر، بەلنى وى تەھدىد ل من كىرن و
 دكوتە من تو يانەھىيا خودى دكەي و گوتە

من دېقىت تو هارى شورەشى بكەي، بول
 ئېخستىدا رېزىما بەشارى و پاشى ئەز
 برمە بارەگاين شورەشىگەران و ئەز دگەل
 وان دا زىيام ولدويفە بەرناھەكى رۇزانە ئەز
 بولەھەكەسان ھىلام.

بەسما ژىنكا لى بوبىيە و ئەۋەزى د دەها
 سىيى دا بولۇز تەمەنلى خو و بېنى رەنگى
 بەحسى چىرۇكَا خو دكەت، ئەز دېيىكا ۳
 زاروكان بوم و زاروکىن من دنال شەرى
 دا هاتەنە كوشتن و بىتى ئەز و زەلامى خو
 ماين و ئەۋەزى ژلائىن ھەندەك چەكداران قە
 هاتە رەۋاندىن و پېشى دوو رۇزان سى
 چەكدار هاتەنە دەف من و گوتەن، ئەم ژلىوا
 فاروقىن و ئەز نەشىام ژوان بەرەقەم و گوتەن
 من دېقىت توب فەتووا شىخى مە بكەي ب

جىهادا نيكاحى و من گوتىي هىن چاوان وە رەقىمە.

جهى ئاماژى يە كو جىهادا نيكاحى ل
 دېيىن و ئەز يابەقىزىن، گوتە من كو
 دەستىپەكى برىتى بولۇز فەتوایەكە بىن ناڭ و
 نىشان، بەلنى هەلايەكە ماھىز بەدۈيقە خۇقە
 ئىنما. ئەق فەتوایە ل دەستىپەكە قەيرانا
 سورىيادا يان كول ۲۱۱ ئىتابەن كۈل كەم و
 كارىگەريبا خو دەيلەيە. نافەرۇكَا فەتوایەن
 ژى برىتى بولۇز گازىيەكى بو ھاندانان ژنان تا
 قىست بكەنە ئاخا سورىيەن و ل وېرى ب
 ئەركى خو رابىن دەممەرسا جورەكى
 تايىيەت بىي جىهادى دا، كۆئەۋەزى برىتى بول
 ژەواجىكىندا دەمكى بول چەند سەعەتان
 دگەل موجاهيدا، ئەقىن ل بەرۇكى شەرى
 دىزى بەشارەسەدى ب جىهادى رابوبىن.
 كىراو من خۇزى دەستى وان قورتالكرو ئەز

بیر تیزیا پوزہ تیف

ئەنۋەر تۈقى

گه رئم ل سه ر بیرتیزیا پوزه تیف
با خفین و خه بر بدین، دی بینین کو
نمونه و میناکین زور هه نه بکه ینه
بنگه ه بو ٹی بابه تی. ئه گه میناکه کی
و هرگرین دبورین کارگیریا بازاریدا و
چه وان مروقی باوه ری ب خوه بیت و
چه وان مروف به رهنگاری بویه رین
ل در دورا خو بیت، نمونه ک ئاسایی
د هرباره ی ٹن چهندی ل سه ر باوه ری
بخوبونی، ل سه ر چه وانیا بازارکرنی
دهه می بازاری هه یی دا.
ئه گه رئم نمونه یه کی ژئه مریکا
و هرگرین و کومپانیا (برتز بیز) بکه ینه
میناک بو وی چهندی، کانی چه وان مه
باوه ری ب خوه بیت و چه وان باوه ری
ل جهم مه لاواز دبیت و بوجی؟ دهه می
کومپانیا (برتز بیز) به ره ف
به رفره هبوونی دچیت و ده رباری
بازاری جیهانی دبیت، ئه ٹ کومپانیه یا
تا یه تمه ند دبورین که روسته یین
که سایه تی، ده رباری قوناخین گرنگین
گوهورینی دبیت، لده سپیکی به ره ٹ
به رفه هبوونه کا جیهانی دچیت و ل ۱۹
و هلاتین جیهانی، به رهه می خو
د فروشیت.

بۇ وانا چىبىوى، تىدا دبورن ئەق چەندەكە و نەھىلانا وئى گومانى دى بىرىكا (سەركىدايەتىيەكا پوزەتىف) ھىتە چارەسەركىن، سەرۆكى جىبەجىكارى كومپانىي ھىفىن لەم فەرمابىرا دېچىنەت و گەش دكەت و رادگەھىنەت كۆ مە داشىياندا يە ب نەھىلانا وئى گومانان بۇ وە درست ببوى لسىنەمى ئاستەنگا سەركەقىن و ستراتىزيا كومپانىي ب ئامانج بىگەھىنەن، ئەو دەقىت بەرفەبۈونەكاجىهانى ل ۱۹ وەلاتىن نويدا پىنگاڭ بۇ ھافىتىن و كەل و پەلىت خولى پېشىشى كىرىن و فروتىن، ديسان سەرۆكى كومپانىي بۇ فەرمابىرەن خو راگەھاند كۆ ۋەكولەران وەسان سەلماندىدە كۆ شولكىن دبورى زەنەنە پوزەتىقىدا دى هارىكارىيەكا باش و ساخلىم بىت ژبۇ باشىرن و چىتىركىنا شىيانىن فەرمابىرا دەگشت بوارىت كاركىنيدا، ديسان دل خوشى بزوئىنەرا ھەرە بنگەھىيە بۇ تىيەكەھشتن و سەركەفتەن ل سەر كارىت گەلەك ب زەممەت و ھندەك كەس وەسان بۇ دەچن و دېبىزنى كۆسەركەفتەن ھېقىنى دل خوشىي يە و لېرى وي دەتىت، چونكى سەركەفتەن نە ئارمانجەكا ئىكەنە و جىتەگە لەفە مەرۇنى، ژېرەك (چەند مەرۇنى شىيا ئارمانجەكا خو ب جە بىنەت... دى ل ژقانانە دەستنىشانكىن ئارمانجەكا دى مەننەت)، چونكى ئارمانجىن مەرۇنى سەركەفتى و ئاكتىف دەرىدەوانى دا كۆ دلخوشى بەھرا بەرىدەاما مەرۇنى بىت و بىنەت خودانى بەختى كى سېپى. دراستىدا ئەو كەسىن ھزركىندا پۇزەتىف دكەن خودانىن بەختى چىتىر و باشىرن ژبۇ بەرهنگاربۇنا ئاستەنگا بەرامبەر ئەو كەسىن بەرۋاچى ئاشكرىنە زانسى بى ماھىيەن ل جەم مەرۇنى و ئاشكرىنە جىينا (زىچىچخ) بۇھىلى دەھىتىنەن دەھىتە چاھەرەكىن كۆ دلخوشى سەخلىتەكى كارىگەر و جوداکەرە

د راستىدا

ئەو كەسىن

ھزركىن بۇزەتىف

دكەن خودانىن

بەختى چىتىر و

باشىرن

ژبۇ بەرهنگاربۇنا

ئاستەنگا

بەرامبەر

ئەو كەسىن

بەرۋاچى ئاشكرىن

نېگەتىف دكەن

ئەق (اپىء) ھاتبو ئاشكرىكىن ژلاى زانىيان (جيىمس واستن و فرانسيس) ئە و ئەق (اپىء) ھەلگرى سىقەتىن بۇ مايى ل جەم گىانداران و ئەق چىنە دكەقىنە سەر (كىرمۇسوما) و ئەق كىرمۇسوم ھەلگرىن (سىقەتان).

زىنگەها مەرۇنى ئەو زىنگە ھە يە ئەوا مەرۇققى پى كارتىكەر و كارىگەر دېبىت، ئەو زىنگە ھە يە ئەو مەرۇققى تىدا مەزىن و گەشەدكەت، ئەو بىاڭى زىنگە ھە يە ئەو مەرۇققى ب سەرۇشت و رەۋشتى وى دەتىت پەرەرەدەكىن و دېبىتە سەخلىت و كەلتۈرى مەرۇققى.

يا خويايە كۆ ئەق ھەردو ھوكارىن ل سەر كارتىكەن دكەنە ل سەر دل خوشىا مەرۇققى و مەرۇققى دېبىتىت راستىا دەرئەنچامى ئەقان ھەردو ھوكارا. لى ھەستى تىزى دلشاىدى و دلخوشى، ئەو ھەستى نەرم و نازە ئەۋى ئەم بۇ ھەستى بىشىن زال بىبىن ل سەرخورى خو، بەرىدەوام مەرۇققى ھە ولادىيە ئەوان نەرىتىا بگەھورىن و پېش بېخىت ئەۋىن ژ بەرە بايىن بەرى خو وەرگەتىن، وەك مېرات بۇ ماین دەم بۇ دەمى ئەق كەلتۈرى گوھارتى، لەۋىچ پېتىقىا سەر دەم و ھەولىن بەرىدە وامىن نۇيىزەنكرىنى بۇ ھاتىنە كەن و مەرۇققى ژ ھەولىت دودلى و ماندىبىون و نەرەھەتىا دەرۇنى قورتال كەرييە و دەرەتتىن دلخوشىي بۇ پەيدا كىرىتەن. پېشىستنا نەرىتىن نۇى و زال بۇن ل سەر بارى دەرۇنى نە ئارام، مينا مەشقەكى يە بۇ مېشكى مە بەرجەكى ل سەر تىھزىرىنى ب رېكىن پۇزەتىف وەكى مەشقە گەشەكىندا ماسولكى برىڭا وەرەزشى. ۋەكولەرا د ۋەكولىنىن خو يىن نويدا وەسان سەلماندىدە كۆنەرمى نىغاندىن بەرامبەرى تورەتىن، باشىرندا بارى زەنەنە لەھە مەرۇققى. ديسان دەۋەكۈلىنىن تايىبەتدا سەلماندىدە كۆ مەشقە زەنە روژانە ل سەر پۇرۇققى بىتىنى ژى بۇ دەمى سى حەفتىدا دى

تارق عبدال

هلههت پیکهاتی مروقی ژجه سه و میشکی و وزیده باری کومه کا ئندامین دیین لهشی پیک دهیت، هر ئیک ژفان ئندامان ژی ب ئه رک و کاری خوبی تایبہت رادبیت.
 بی گومان کس ژمه نینه هزر نه کهت، ئه قجا ئو هزاراهنی دهه ریبا فکی دابیت، ئه فیکا هه دمینتے ل سه رکه ساتی و تیگه هشتتا هر تاکه کی، ئایا مروف چاوا هزر کهت؟ هزر د چ دا دکهت؟ ئه ف هزر کرنه تا چهند نیگه تیف یان پوزه تیف بیتنه؟ هلههت گلهک هزر خول میشکی مروقی دهن د هه مه جورن، بلهی یا درست ئه وه، مروف هزر دکارین باش دا بکهت خو دویر بیخیت ژوان هزرین زیانی دگه هینه هر زینده و هر کی ل سه رگویازه مین.

لی رامان ئه نینه هر هزر کا مروف دکهت د جهی خو دا یه و یا دروسته و دئ ئیجیه دبواری پراتیکی دا، بلهکو یا دروست ئه وه ده ما هزر دک بوده پهیدا دیبت ئیکسه ر دئ هیی د میشکی خودا شروقه کهی و بابه تی ژه می لایانق هه لسنه نگینی، پشتی تو دگه هیه وی باوه ریی کو ئه ف هزرا ته کری د جهی خو

هاتنا ده می دیار کری، هه بیت بو مروقی، بو نمودونه (جون ربلجی) هیزا بیرتیزیا پوزه تیف ب ژی نمودونی ساخ دکهت. (ل هیغا دیسەمبەر یا سالا ۲۰۰۸ ده می مەزنترین قەیرانا دارایی جیهان ۋەگرتى، من کار دکر دگەل فەرمانبەرین بىتپەل نیویورک و نیوجرسى دگەل كومپانىا (تايپەتمەندان ب هويربىنيا بارى دهرونى و تەندروستا وانا چەند باشتىر و چىتىرە ژتىما نه مەشقىدايى ھەمبەرى تىمەکا نه مشقىدايى کری، دیار بۇ كۆ بارى دهرونى و خزمەتىن باجا راوىتىزكارىت)، من دىت دشىاندایە و زە يا فەرمانبەرا بلند بکەم، ھەمبەرى ئەقى قەیرانى ژلايى معنەوی ژە ورگرتى، من ژئى ئەزمونەک پى هاتەكىن و خواستن ھەلبىزارتى بکەن دنابې رائەقان پىنج چالاكتىن ل خوارى و چالاکىيا گرىدىايى ب گھورينا پوزه تیفا ژيانا خو دیار بکەن:

۱. دیار کرنا سى بو یەران كۆ تە تىدا ھەست ب دل خوشىنى كىرىتتى.

۲. نفيسانا نامە کا پوزه تیف بۆ كەسەكى دى تورا جڭا كىسا خودا.

۳. هيقيدان (تەئەمل) دېرتوكا خودا، بۇ ده مى دوو خولەكى.

۴. كرنا پروقىن وەرزشى بۇ ده مى ده خولەكى.

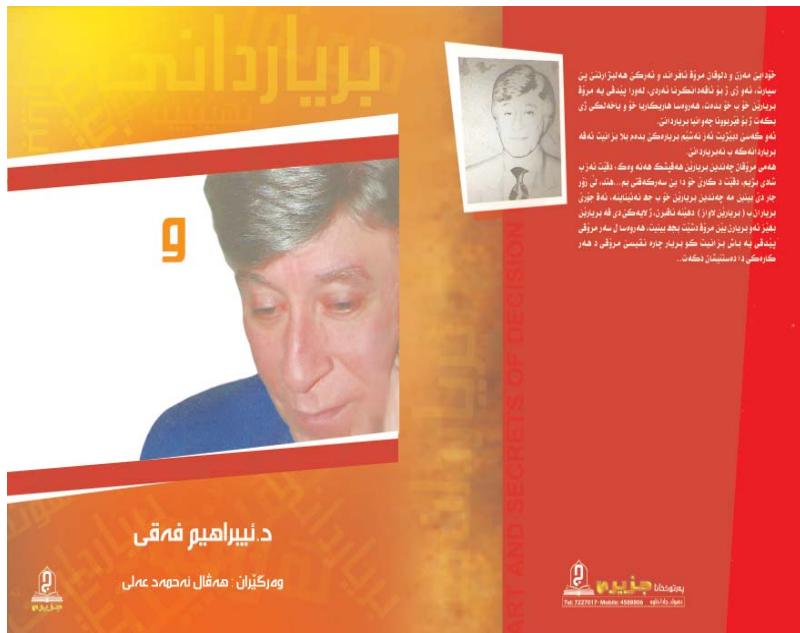
۵. گرتنا دوو خولەكىن ده مى خو بۆ پىرابونا تاقىكىنە كۆ تو ئىشاندېلى دلەمى ۲۴ دەمژمۇرىن بوريدا.

پىرابونا فەرمانبەرا بقان چالاکىيا روژانە بۇ ده مى سى جىھەگىر رزگاركەين.

چهنده دئ ڦيڪ لابيت، ئه و ڦي خو
دبرياردانی دا بینيت، ئه ڦجا ئه و هزر
چهنداسه رکه فتى بيت يان نه، ئه و دئ
ميبيني ته سره تيگه هشتن و بيركنا وي
كهسي کا تا چهند دشيت هه مي ئه و
بنها ما و فاكته رين دنه نيشانا
سره رکه فتنى ل جه خو پهيدا که.
نقيسه رئ مه زنى ب ناف و ڏهنگ (د).
ئيراهيم فقى، د په توکا خو دا ئه وا
بنافى (هونه ر و نهينيپن بريار داني)،

هندک لفينا دکهت و دگهل خو
دکه قيي دان و ستاندى، هه رچهنده
مروف دوي حاله تى دا خو تابينت.
بهلى ئه گهه رئ ڦيڪ دويچجوانا مروفى
بکهت، دئ زانيت مروف بى چو چو
دهزرا دا ڀي دگهل خو دئاخخت. دقى
ناشيبرئ دا گلهک جارا ئه و هزرا
مروف دکهت، ئه گهه ريا ٿالوز بيت يان
جوره هيرشكرنكه بيت يان دوو دليک
بيت، دئ بىني ئيسکه ره نگ ڦه دانىن

دا ڀه و تو گه هشتىه رادى بريار دانى
وبه رى ل سه رئ (هه زى واقع) جي به جى
بکه ب شيوه يه کي پراكتكى، پيدا
يه جاره کا دى دوباره ليز ڦفرينکي دوى
چهنداهه هزرا ته تيدا کرى بکه، دا کو
دلنيا بى ئه و هزرا ته کرى دجهن خودا
يه و تو ڀي پشت راستى دى
سنه رکه فتنى ب دسته ئيني و ژبيرنه
که کو دقيت مروف ب هشيارى و بى
دوو ٽلى کار ل سه ر بکهت و بير ل
هندى بکهت، کا تا چهند زه مينه لباره،
ڙبه رکو گلهک جارا هندک هزرا
پيدا ڻه مه کي ديارکرینه کو بىنه
جي به جى كرن و هندک ڦي يي
گريدى ب وي باردوخى ڦه و
ئه و ڦينگه ها مروف تيدا ڏزيت، دبىت
ده مه کي دري ڦبو دقيت و تا ڏه مى وئ
دهي ت. ڙبه رهندى لغيريه دهم رولى
هه ر سره کي دبىنيت،
لهورا زور بى جاران دهندک
دهليقين نه گونجايى دا، ئه و
بيروکا ميشكى ته ئازارانى و ته
ئي خستىه دمه يدانى دا. دئ بىنى که فته
لبه رهخه و گلهک جاران ڦي ڏزياتيا
مروفى ب توندي دهيته کرن. ئه ڦه ڦي
هه مى بو وئي چهندى دز ڦفريت کونه د
ده مى خويى سروشتي دا ته ئه و
بيروکه بالا ڦكريه.
بديتنا من وي ده مى مروف دبىت
سى، ده ما جه سه ده مروفى و هزرا
مروفى هه ردوو پيکه دان و ستاندى
ل سه ر بابه ته کي گرنک دکه نيان ڦي
گلهک جاران ده ما مروف دکه قيي
دحاله ته کي نه سروشتي دا، وي ده مى
پت هزرا و بير لهدف مروفى پهيدا دبن،
بو نمونه گلهک جاران مروف ڀي ب
ريکه کي دچيت يان ڀي روينشتىه ل
جهه کي يان به رى خوانه کي بو
جهه کي دکهت، ته هند ديت مروف چو
دهزره کي دا، ئه گهه رهين تى بىنه
ده رئ، مروف وي ده مى ب (جدى و
تهرکين) دچته دهزره کاكويردا، مروف

ئهوا ڙلائي (هه ڦال ئه حمهد علی)، ڦه
هاتىه و هرگيران. چهندک ل سه ر
هزرى به حس کريه، نقيسه ر
دبيت، هزركرن چاره نقيسي مروفى
دهستنيشان دکهت، لهورا هشيارى
دهستنيشان دکهت، لهورا هشيارى
هزرى خوبه، چونکي دئ بنه په ڀه،
هشيارى په ڀئين خوبه چونکي دئ بنه
كريار و هشيارى کرياري خوبه،
چونکي دئ ب که سايه تيا ته ڦه هينه
گريدين و هشيارى که سايه تيا خوبه،
چونکي دئ چاره نقيسي ته
دهستنيشان دکهت و ديسان ديار
دکهت، ميشكى مروفى روزانه شىست
هزار بوجچوون و هزرا ددهه مروفى، لى
كانى ئه و کهسي مفای ڦقان هه مى هزرا
و هرگيريت؟

وئي ل سه ر و چافين مروفى خويا
دکه ن. دئ لفيني مروفى دشوار و
كاريگه ر بن و ڙلائي کي ديقه، ئه گهه
به روفا ڦي، دئ بىني هه مروف بى
دگهل وئي هزرى ڏزيت، لى روحسارى
مروفى ٿارام ترو ڦفه کريت دياربيت.
دنابهه را ڦان هه ردوو ديمهنان دا،
ئه گهه مروفى ٿيا ئه وئي بيروکا د
ميشكى خودا، دان و ستاندى ل سه ر
هاتىه کرن، ب ئيخته بوارى
جي به جي گرن. ئاهلا ڄي ڦي لايئنى سى
ديار دبىت ئه و زى بريار دانه، ڙبه رکو
ميشك و هزره هه ر ده ما گه هشتنه وئي
باوهري و رينکه فتن ل سه ر ئه و هزرا
وان شرو ڦه کرن و گنه شه ل سه ر
دکر، دئ چيته دوارى پراتيکى دا و
هيته جي به جي. پشتى هنگى، ئه ڦه

کیمیا میلاکی و نهبوونا ماموستایین بسپور ئەگەرە ماموستایین بنه رەتى گازندهيان دكەن

ب ئارىشە دزانىت و دېيىزىت: ئىك ژ ئارىشەيىن هەرە مەزن كۈدەقەن بەر سىنگى پىرسا فىرىكتى لەرىما كوردىستانى بگشتى و سۇنورىيەن پارىزگەھا دەھوكى بتايىبەت، كیمیا نەبوونا ماموستايىن بسپورە د بوارى وانە گوتىنى دا. **ماموستا مەناف مەممەد عەلى گوتى ژى:** دېيت لەندەك قوتابخانە يان دوو يان سى ماموستا هەبن، ئەقە ژى ۋالاتىيە كامەزن دروست دكەت دپارچەكىدا وانە يان دا، دېيت ئەق بەشە وانە ژلايىن وان ماموستايىن ۋەھىرەتلىكە كەبىت بەھىنە پىركىن، ژ وان رىيكان ژى، پارچەكىن و گوتىنا وانان ژلايى ماموستايى ۋە. بو مىناك، ماموستايىك بېرکارىي دېيىزىت، ج پىنەقىت چو ژ بابەتى زمانى كوردىيى يان كومەلايەتىي نازانىت، ئەگەر بىزانىت ژى نە وەك ماموستايىك بسپور يان ژى بدرؤستى بابەتى ناگەھىنەتە خويىندكارى و قوتابى. نەمونە ئەز ماموستايى زمانى كوردىيى مە، ئەق دوو سالە بابەتى ئىنگلىزىي دا يە ۋەمن، ئانكۆ وەك جەمسەرئى باکور و باشور ژ ئىك د دورن، ئەق ھەردوو بابەتە من ددانە خويىندكاران و من بتنى نە دەتىلا پول بەمەنەتە ۋالا و خشتى وانىتە هەفتىنى پى دەتە پىركىن، نە زىدەتەن. ئانكۆ خويىندكاران ھىچ مفایىك ژوانى وەرنە دەگرت يان نە وەك كۆ ماموستايىكى بسپور ئەق وانە گوتىا و ژ بۇ خويىندكارى شروقە كرپا.

ماموستايىكى دى ل سەر ھەمان بابەتى بسپورىي دوانە گوتىنى دا بىنى رەنگى بوجۇونا خوه دىار كەن و گوت:

نەشىت وەك بسپورىيَا خۆ وانى بېرىزىت، ب تايىبەت نوکە كەرتى پەرەردەچ خولىت ب ھىزكىرنى بۇرى ماموستايى ۋە ناكەت، كۆپتە شارەزا بىت دوانا نە بسپور دا وئەزىز ئىك ژ وان ماموستايى مە، كۆ ۲ تا ۳ بابەتىن دى ژىلى بسپورىا خو دېيىزەم و من گەلەك پېكول كىرىنە، كۆزەز وان وانان نە بېيىزەم. بەلىنىشىام و چەندىن جارا من گوتىيە رېقەبەرى خۆ و سەربەرشتىيارى خۆ و رېقەبەرى پەرەردەيى بىن شىخان، ھەميان ئەق داخوازىيَا من پىشت گوھ ھاشىتى يە و گوتىنە من، ھەما توژى وان وانان بېيىزە و بقەتىنە! كەواتە بلا بەشىت. **في ماموستايى سەربارەت في چەندى گوت:** ئەگەر ھزر و بوجۇونا بىت مەزن ئەقە بىت، بىتىنە من پروسىسا خاندىنى پىش نا كەقىت و ئەق حالتە، ئانكۆ بابەتى تە گەلەك يى بەرەلاقە ل دەرەوبەرا، وەك ل پەرەردە شىخان و سىمەيل و زاخو و ئاكرى، لەوران يافەرە پلانەك دارشتى ژلايى پەرەردە و وەزارەتا پەرەردە ۋە بو ۋى بابەتى بەھىتە دارشتىن.

ماموستايىكى دى ژى في چەندى گوت:

دېقچوون: محمد بامەرنى

ئىك ژ كىشىن ل گەلەك قوتابخانا هەين و قوتابى و خويىندكار باجا وان كىشەيىان دەدت، نەبوونا ماموستايى بسپورە دوانە گوتىنى دا و گەلەك جاران ئىك ماموستا، دوو سى ماددىن ژ ئىك جودا دېيىزىت. بەرپرسى راگەھاندىنى ل رېقەبەرپارىا پەرەردە دەھوك ياروژھەلات ژى دېيىزىت: كىشا نەبوونا ماموستايىن بسپور د قوتابخانان دا ھەيمە و بەرەدەوام بەحسى ئىچەندى دەھىتەكىن، تا نووکە ژى وەزارەتا پەرەردە چارەسەرى بۆ نە دېتى يە.

ماموستايىكى نەبوونا بسپورىي ب زەرەر ل سەر ئاستى زافستىيلىخويىندكارى دېيىت و دېيىزىت: براستى بابەتەكى زور يى گرنگە و دېيت دېقچوونەك بابەتىانە بوجارەسەر كىدا ۋى كېشى بەھىتە دىتن، ژېر كو زەرەرمەندىيا خول سەر خويىندكارىن بى گونەھەيمە و ئەق چەندە يارون و ئاشكرايە. **ماموستا ھەرمان خەليل گوتى ژى:** ماموستايى نە بسپور

بۆ مامۆستایی نه پسپور، هەر
وەکی ئەم ھەمی دزانین، کۆ نزمی و
لوازیا ئاستی خویندکاری ب
شیوه‌یەکنی سەرەکی ل قوتاخانین
کوردستانی ژەدگەریت بۆ نەبونا
مامۆستایین بسپور، ب ڤی شیوه‌یی
ھەر ئیک دئ ڈاریشی بۆ تشتەکی
قەگەرینیت، ب دیتنا من حکومەت و
وەزارەتا پەروردی چاڤ خشاندەکی
ل ڤی چەندى بکەن و ھەول بۆ دیتنا
ریگە چارەیەکی بەن ژیئر کو
خویندکار و ئاستی وی ئەمانەتە د
ستوپی مامۆستایی دا.

گشتی ته ماشهی فی ئاریشی بکهین،
پرانيا مامؤستایان بسپوریا خوه دبیژن
ب تابیه‌تی ل قوناغا ئاماھی، بھلی
بەروۋاڙى، مە ماموستا ھەنلە دويف
بسپوریا خوه وانا نا بېژىن، ئەو ڙى ل
قوناغا بىنەرهتى، ل پولىن ئېك تاشەش.
ماموستا نۇزىزەد مەھمەد گوت ڙى:
ئەق دىارىد يا بەربەلاشق، بتايىھەتى ل
دەقەرىن ڙەرقەسى سەنتەرە بازىرى،
زېبەركىيمىيا ماموستایان، ڙەقى ۋالاتىنى
ڙى ماموستا نەچار دېيت زىدە تر ژبلى
بسپوریا خوه بېژىت. هەرودسا ۋى
چەندى لايەنلى ئەرىينى و نەرىينى ھەن،
رەنگە ماموستا فېرى شارەزايەكە نۇى
بېيت ڙەلایەكتى دېقە بۇ خويندكارى
خراب بېيت، زېبەركو وەك ماموستايەك
بسپور نە شىت وانى بىدروستاھى
بىگەھىننە وى، لەورا فەرە خولىن
بەردى وام بۇ ماموستایان بەھىنە ۋەتكەن،
دا كۆپتر شارەزايى بۇ پەيدا بىت.

بہر پرسی را گھہ ہاندنی ل ریتھے بہریا
پہروہردا دھوک یا روزہ ہلات نہ فہ
بکیشہ یہ کا گشتی یا پہروہر دی و
وہ زارہا پہروہر دی زانی و گوتی:
کیشنا نہ بونا ماموستایین پسپور د
قوتابخانن دا ہی و بہر دی و ام بہ حسنی

ڦئي چهندئي دهيته کرن، تا نووکه ڙي
وه زاره تا په رهوردي چاره سهري بُونه
ديتي يه، ڦئي ٿاختنی زورو گوه لئي
دبین، کو ئاستي زانستي بي
خوييندکاري زوري لاوازه و خوييندکار
وه کو پيوسيت، نه شيبايه ببيته وينه بُونه
قوتابخاني، هئمي ده ما خوييندکار
ته ماشهي مامؤسستاي دكهت کو نموونه
و پيشنهنگه بُونه، د وانه گوتني دا.
ماموسنا نيوار ٿئه قروشى زيده تر گوتشي:
ئه گهري گوتنا وانان ڙلايي

مامؤستاييّن نه پسپور ٿه ڦرگه ريت بو
نه بُون و نه دامهزراندا مامؤستاييّن
پسپور د ڪوتا بخاناندا و ٿڳوهاستنا

پروسیسا په روهدستاني ل کوردستانی گلهک ئاریشە و كەم و كورتى تىدا هەنە، ئېك ژوان ئاریشا گریئىدا يە ب ماموستايان قە و دەما دېولى دا.

ماموستا سالح زاهر زیده تر گوت: نه
گوتنا پسپوریا خوژلایین ماموستای فه
گلهک نه رینین خوهنه، ژوانا زیانی
ب ماموستایی دگههینیت، چونکی
پسپوریا خوژبیر دکهت و لواز دبیت
تیدا. هروهسا زیانی ب خویندکاری
ژی دگههینیت، ژبه رکو ئه و ژی دبیته
قوربانی و ب دروستاهی نه شیت
با بهتی و هربگریت، دئی بینی ل گلهک
قوتابخانا زوریه ماموستا پسپوریا
خو نا بیژن و کارگیریا ریفه به ریا
قوتابخانی ژی یا پینگیره کو نه وام بینیه
بچیت و پهروهدا خورانی بکهت، بئی
کو هزر ل پاشه روزا خویندکاران بهیته
کرن.

ماموستا یاه کی دی ته ئکیدی دکت
کو دفیت گرنگی بشی با بهتی بھیتے دان
و دیشیت: ئەگر ئەم ب شیزه یەکنی

پیشنياره ک بو و هزاره تا په روهردي :

بلا خويندکار ل دويش حهز و ئاره زويا وي

بهيته و هرگرتن نه ل دويش تىكرايا نمرىن وي

دى كو حهز ل سەر فيركرنى نەبن و هيقيبيا وي ل جەھك دى هاتبايە و هرگرتن؟ بتنى لقىرە پسپار ئە و خيوندكارى ل بەر دەستى ۋى ماموستايى يى حهز ل سەر ماموستايىتىي نەبىت، دى چەند خويندكارەكى زيرەك ژئى دەركەفيت؟ باوهەنناكەم! زېرە كوماموستا نەشىت ئۇنىتلىق پىدىقى بگەھىنتى و بتنى دى روزىن خوه و لە مژمىزىن خوه دېپولى ۋە بورىنىت.

ئىك ژ خالىن دى كوكارتىكىنەكى ل سەر خويندكارى دكەت ھەبونا ماموستايىن تايىبەت وزانكوبىيەن ئەھلى كو ھەممى كەس نەشىن مفای ژيۋەرېگەن، زېرە داهاتى ھەندەكان يى كىيمە و يان ئە و كولىيڭا يان پەيمانگەها وى قىايى دەكل حهز و خاره زوپىن وى ناگونجىت و خوه نابىنەت كوبشىت كەسەكى مفادار بىت يان مفای بگەھىنت خوه كە دەربچىت ژى.

لۇماھىيى ژى هيقى دكەين دەكل سىستەمەن نوى يىن پەروەردى چاھ خشاندەنەك ل پیشنيارەكا بقى رەنگى ژى دا بهيته كەن، دامە ژى بىپورى و داهىنان دناف مللەتى خوه دا ھەبىت و بتنى چاقى مەل وەلاتىن ژەرەقە نەبىت و بتنى تشتان ژى (ئىستىراد) بکەين و خويندكارىن مە ژى خويندكاران سەركەتى بن و دا پاشەرۇزا مە ژى يازىش بىت.

ۋە چۈويە و هىنگى ئەقە نەبتنى بارگرانىيى بو حکومەتى دروست دكەت، بەلكو كاروبارىن خەلکى ژى وەكۆپىدەقى پرىقە ناچەن و يى سەركەتى ناپىت.

ئەگەر خويندكار ل دويش حهز و ئاره زوپىن خول كولىيڭى يان پەيمانگەھى بەيىتە و هرگرتن ئەوا وى حهز ل سەر ھەى، دى شىيت و دى زيرەكتىر بىت و پترداھىنەن كەت، دى خويندكار ل وان ژىيدەران گەريت يىن بابەتنى وى ۋە گەريتى، زېرە كو پىش وەخت وى حهز ل سەر ھەبويە و دى زويىر و باشتىر شىيت وەرگرىت و دناخى وى داھىنە پاراستن.

ھەر كەسەك ژ كەسەكى جودايمە، چونكى مروف ھەر ژ زاروکىنیا خو حهز ل سەر تىتەكى ھەيە، ئاره زوپىا مروفى ل سەر وى تىتەكى ھەيە، دەقىت بگەھىتى، لەورا دەقىت خويندكار ل دويش حهز و ئاره زوپىا وى بەيىتە و هرگرتن. بو نمونە ئەگەر كەسەك فىتەر بىت و پەيمانگەھەكى خواندېبىت و كو بىپورىبىا وى بىت و كەسەكى دى دەرچووپىي پەيمانگەھى بىت، وەكى ئىك نابن، زېرە كوكەسى ئىكى حەزا وى ل سەر بويە و ئەقە حەزە دى ھىتە پىشەپىن.

ئەگەر كەسەكى حەز ل سەر وانەگوتىنى و فيركرنا خويندكاران ھەبىت و حەزبەتكەت بىبىتە ماموستا، ئايا دى ئە و كەس باشتىر خويندكارى فيرى زانسىتى و زانىنى كەت يان كەسەكى خوھ پى بىبەتە سەرى، بەرەق وى كارى

ھىلەن بەرۋارى

ئەم گەلەك بەحسى نەبونا بىپورىن دكەين و ئەم دېتىن مە كەسەن بىپور و شارەزا نىن و كەسەن داهىنەر دناف مە پەيدا نابن. راستە ل پلا ئىكى دەقىت حەزا مروفى ھەبىت دا مروف بىشىت كەسەكى داهىنەر و بەھەرمەند بىت، بەلى دەھمان دەمدە، دەقىت ئە و حەز و بەھەرمەندىا ھەنلى بەيىتە پىش قەبرىن و ئاڭاڭىن، بو نمونە ئەگەر كەسانەكى حەزا وى ھەممى ھونەر بىت و كارەكى دى ل سەر بەيىت سەپاندن كو دۈرىي حەزا وى بىت، پىنەقىت ئە و كەسى ھەنلى نەشىت وەكۆ پىدەقى يى بەرەمدار بىت و بتنى دى رۇۋانىن خوه بەتە سەرى، ھەر وەكۆ ئەم ل گەلەك دام و دەزگەھان ۋان كەسان دېتىن يان لجهپىن گاشتى، كو بتنى ژ بەر بەستە ئىنانا كارەكى و دا ژىارا خوه پى بىبەتە سەرى، بەرەق وى كارى

بجهت ده ستئوشی و شناساریت یه، په یامنیر و ټوپیسین که نالین میدیا یت ل ده ټکنی ب هه موو جوړینه خوقده، که نالین تیله ټریون و رادیو و کوټار و روزنامه و اُزارسین نوچه یان و ټه و کارئه هیټرا و پیشنه یعنی ټه و په یامنیر و ټوپیس ل ده ټکنی وه ک پاریزکه ه ب ده رکاینن خو دکه ن، ټه و رلپورت و نوچه و هه تا به رنامه و ټه نته رقیویین ټه و ټه ټکنی ټه دکوهیز ن و ټه و راددیت بالش و پیشنه یعنی تیدا ټه یه ب کارینان و ټه و رویتی جولان و شرین و ره فنه گامیز ن ټه دکرن و هه مان ده ډ ژی، بجهت نه رازیبوون و ره فنه و کارندی یه، ټه و کارئه سفک و ساده یت ساری یین میدیا یت ل ده ټکنی ټه نجام دده ن و ټه و میدیا یا ساده و سفکا ټه ډ روزانه د ڦان سازین ده ټکنی دیینن، کو ب چ شیوه کی خزمہ تا ده ټه را مه و فه لکنی مه و برژه و ندیا کشتی یا څی فه لکنی ناکه ت و ناکه ټه راددیه کی، رایا کشتی ل سه رتته کنی کرنک په یتھه دروستکن.

هر چه ولان بیت په یامنیر و وینه کر و موتنیر و میدیا کارین ل وان جهان کاردن، هه موو ده ټکنیه و پنريا وان ژی ل هنده ک ده زکا و ساری یین میدیا ده ټکنی کاردن و پشکه کا ده مهی فو د ده نه ساری یین ټه و دکمل کاردن. لخ بلا ب کولانکی بیت و ساده بھیتھ کوتن، ټه و کارئه بو ساری یین ده ټکنی دکه ن، زیده یت ساده و بخت ره وشه و چه ندھ کا پیشنه یبونی تیدا نینه، ب هه ټبه رکرن دکمل وئی ناچه رؤکا هه مان میدیا کار بو ساری یین فو یین ده رفه دکه ن و دشیاندایه بھیتھ کوتن کارئه بو ساری یین ده رفه ټه یه کرن، پنر دلسوزی و فه مفهوری تیدلایه، ژ وی کارئه بو ساری یین میدیا یت ل ده ټکنی ده ټه یه دروستکرن و کار تیکرنا وی ژی ل سه ره وه رکری، پنر و بھیزدره.

هونون ژی جاره کنی بھریفو بدنه نه وان بابه تین ل سه ره ده ټکنی ل که نالین جوریه و عبرا قیه و ره شید و ټه ئافی و ټیجاد و کولان و ټه بات و ټه دستانی نوئی و فه ندلت و پیوکه یی میدیا و روودلو و زاکرډن و نهوا و هه تا دوماهیتی ژ که نال و رادیو و روزنامه و کوټاران ده ټه به لافکرن و دیسان به ریقو بدنه نه، نافین ولن که سین ڦان بابه تان به رهه ټ دکه ن، دنی وی ده مهی بو وه ژی ٹاشکرا بیت مینا بو من ٹاشکرابوی، کو دوو کارین ژیکبډانه، یعنی ټکنی یعنی بھیزه و یعنی دوویتی یعنی ساده و سفکه. هه چه ندھ هه مان ټه و میدیا کارن یین هه ردوو کاران ټه نجام دده ن و ل هه ردوو جهان ژی ناف دوباره دین.

ټه که هشتمه باوه ریه کا تمام و ده ره نه ټه کنی ټه ډ و ټیکلاکه، کو ټه و ساری یین میدیا یت ل ده رفه یعنی ده ټکنی هه مان بابه ت و ناچه رؤک و پیشنه کاریا ل ده ټکنی ده ټه کرن رازینابن و پنر ل دوو ټه کنی دکه ن و بابه تین لاواز ره تدکه ن و چاقدیزیه کا پیشنه یی ل سه ره هلپزارت و گاماده کرنا وی ده ټه کرن. ب دروستاهی به ره ټه کرن ده ټکنی هه موو تشت ده ټه که نه کوارئه ټه و ده ټه نواری، وه کوټنا پیشیبان دیټریت و گاریشه بو به رپرسین ساری یین میدیا یت ل ده ټکنی ټه دکه ریت، نه کو بو په یامنیر و نفیسہ ره و وینه کر و میدیا کارین ده ټکنی ب شیوه کنی کشتی.

ئیسماعیل تاهر جانگیر

بوهه مى دایکان، بلا دایکینى، نازكى و جوانيا هەوه دگەل خۇ نەبەت

مهاباد حمميد

ژيانى بکەنىت، دائە و بومروقى بکەنىت و برامبەر چ كاودانا نەشكىت، ب تايىبەت ژى سەرسىمايى ژنى نيشانەكا بەرچاقە ثبو پەنكەدا نەسايەتى و خوجەبىا وى د چاقىن زاروکىن وى كومەلگەھى وى دا. ژنا كورد ل ھەر بەمەكى ل ناف جىهانى ب ناف و دەنگ بوبويە، ب وەفادار و قوربانا زاروکىن خوب ھەر لايەكى ۋە، بەلى ئەفەل جەھى خۇونوكە ل قۇناغىن ئەقرو يېن ژيانى پىدىقىيە ژن گەرج قوربانى دا بلاكەسايەتى ياخۇز دەست نەدت و زىدەبارى بپارى و خوراڭرىبىا خوب چۈخسەرەت خۇ ژى ب پارىزىت، ژېھر تىشتكە يى دى پىكىتە گرىندىدەت تا بىبىتە كەسايەتىيە دايىكە سەركەفتى. ديسان خەلک و كومەلگەھى مە وەكۆ ھەر خالەكا دى رولەكى نىيگەتىف د شاراندىنا ۋىنى باپتى دا ھەيە، كۆ بچاقەكى كىرىت دايىكا ب سەر و بەر دېبنن وئەو دادان ژىرىيارىن كىرىت و بېخەمى ھەمبەر خىزانى، دەمى دايىك دەيىنەت ژنەكاتازە و شارستان. گەلەك ھەزىزىن نە جوان و ژىلى ئاخفتىن خەلکى مە ژېھر كىرىن و بومەرەمەن خۇ بكار دېئىن مينا (دئى بىزى چىك ۱۴ سالى يە!) و (يا مايە ب كەشخا خۇقە و زاروک و زەلەمە خوب يېن ژېير كىرىن!) و گەلەك گوتتىن مەزنا ژى ل سەر ۋىنى چەندى هاتىنە و ماینە دناف خەلکى دا. لى ديسان وەك ھەر خالەكا دى يَا لواز يَا كومەلگەھى مە دېقىت دايىك ژ ئەفە و يان ژى ئىكجار دەمى ژنا مە دېيتە دايىك كۆ ئىدى ژيان و پۇز و پۇيەپىدان وئى بتنى بوزاروکى وى يە و مخابن خۇ ژېير دېكتە. بەرۋاشى دېبىن كۆزاروکىن وئى پىدىقى دايىكە كاجوان و ھەزىكەرەكاشيانى نە، دېقىت دايىك وەك شاشن پولى خو ئەنجام بىدەت، نيشا زاروکىن خوب بىدەت كا چەوا مەمەكەتا خو يَا پىروز بېرىقە بېت.

دایكینى پىروزى و رىزىلى ژنان زىيدە دېكتە و ناخى وئى تافىل دېكتە، ھەر وەك ئافرىنەرەكاتازە پەيدا بۇوى و دل پر ژەست و ۋىيانى. دایكینى ئەو قۇناغە يَا دلوقانى ژنان زىيدە دېكتە و ھەمى گەلين جىھانى و ھەمى نەتەوە ب چاقەكى پرى رىزلى دېئىن، دېيت پېشى دايىنەتى ژن سەر ب جىھانەكا نۇي ھەل دېيت، گەر چ ئەو ژن يَا ب تەمن ژى بىت، بەلکى وەكى وئى ژنى د ژيانى نەگەھىت يَا بوبى دايىك، بلا بچويك تر ژى بىت. دايىنەتى ھەببەتە سەپەر دەدەتە ژنى، كۆ بېتە دەستە لەتدارا مەملەكتا خو يَا تايىبەت، عەرشى وئى پىروز دېكتە و ژ

به هر مهندس بونه و دیسان دقوناغین دی ژ
دا و به رو فاژی که سینه هین دقوناغا
گهنجاتیبا خو دا بی ئومید بونه، هر
دیسان دقوناغین پیراتیئی ژی دا هست بی
ئومیدی کرینه.
هر دیسان ل دور فهکولینه کن کو
هاتیه کرن ل سه رشی مروقی، دی بیزیت،
تمه نهی مروقی ئوه بدهم بی مروق هست
پین دکهت، هر که سه ک دشتیت خو گهنج

فهکولینه کا نوی دیارکریه کو دان
عهمری نه هژمارتنا سالین تمه نی یه،
به لکوه ست پیکرنا مروقی یه ب جهسته بی
مروقی و دبیت ئه ق نیشانه لده ق
که سه کی پهیدابن کو هیشتاین گهنج بیت،
ئه گهر مروق قوناغین ژیانا خوه پولین
بکهت بو قوناغا زارو کینی و گهنجاتی و
دیسان قوناغا ئه دی بیزیت قوناغا پیراتی
یان ده ما مروق دگه هیته تمه نه کی کوتیدا

تمهمن نابيته رېڭرل سمر ده برينا خوشیېن مروغى فوتو: ئەنتزىت

کینه ٿئو و که سین هه است ب پیراتی دکه ن؟

شیانین مروقی بیت هزی و جهستی بهرامبری کاری لاوز دین، مروف دئ زانیت کو قانوناغین مه ئامازه بودای، چ گریدان ب شیان و داهینانین مروقی ۋەنیه يان کو ھیچ جارهکى تەمەنی مروفی نایتى ئەگەر بو سەركەتن و داكەفتىن مروقى ھەر وەکو ھندىك هزى بىكەن و بو خو دكەن بەھانە، بتايىت ئەقىن بناڭ سال قە چوپىن و گەھشتىنە قواناغە كابى ئومىدىي، كەسىن ھەين دقوناغا گەنھاتىن دا

ٿڪولينهه کا نوي ديارکريه کو دان
عهمرى نه هڙمارتنا سالين تهمني يه،
بهلكو هستپٽرکنا مروڻي يه ب جهستهيني
مروڻي و دبیت ئهڻ نيشانه لدهڻ
که سه کي پهيدابن کو هئيشتاين گهنج بيت،
ئهگهر مروف قوناغين ريانا خوه پولين
بكهت بو قوناغا زاروکيني و گنهنجاتي و
ديسان قوناغا ئه م دينڙنی قوناغا پيراتي
يان بهما مروف دگه هيته تهمنه کي کوتيدا

ثاواز داود

ئەگەر پیراتى قوناغەك بىت تىدا
كەلەك خاپىن لەشى مروۋى بەرەڭ مرنى
شە بېچ! پیراتى قوناغەك بىت تىدا كەلەك
نەخوشى بېگە منه جەستەيى مروۋى!
پیراتى قوناغەك بىت تىدا هيقى و ئامانجىين
مروۋى بىدوماھى بېھن! پیراتى قوناغەك
بىت مروۋ بېگە هيته حالتهكى بى هيقى
بۇنى! ئايالدىويف قان پېچەران دىنى مەچەند
كەس هەبن ھىشتاداقوناغىن تەممەنى خوه
دا، ھىشتادىكەنج يان شىيانىن كاركرنى و
ھەزركىنى ھەين، گەھشتىنە قان قوناغان و
ز دنلىيەن و خوشى و هيقىيان بى ئومىد
بۇنى؟

بدیتنا من پیراتی نه ئەو پیچەرن بینن مە
بەحس ژیکرین، پیراتی زینەتر قوناغەکە
ئەگەرەت و مروڤى هېشقى و ئومىدین خوه
ژلەست دان و تەندروستىاماروڤى تىكچوو
و مروڤ نەشيا جەستەبىن خوه كونتۇول
بىكەت و هېشقى و ئومىدین مروڤى كەلەك
دېچۈيک بن خەونىن مروڤى بىن روزانە و
پارىنى نانى بتنى بن، ھينگى ئەقە يە ئەو
پیراتىيا من دېقىت ژى بەحس بىكەم، كو
برەنگەكى و دوان ھەر ئىك ژەمە دەقان
قوناغان دا دبورىت، لى ئەو كەس كىنە بىن
دەشىنل سەرچان بارودوخان زال بىن بىن
دەشىن ھەزروى ژيانا خوه كونتۇول بىكەنە
فە، ئەها ئەو كەسنى گەشىبىنىيەكى دەنە
ژيانى و رەخ و دورىن خوه. كائەقى مروڤى
ھەنى تاچ رادىد شىائىنن خوه گونجاڭىنى
دەگەل ژیوارى ئەوتىدا دېقىت ھەيە.

ماده‌م ته سه‌رئی لهزی گرت و ریک هاته‌دان مادئ کچک کیفه ره‌فت. ئەفه ئەز‌هاتم، شەل و شەپکین خوه کرنی و کیسک و قەلونین خوه د شوتکن ره کرن و ئىقاريا ئېنېيى و چوونا سه‌ر گورئ رەحەمەتىي و باراندنا روندىكىن گازندان و ۋەكولانا خەمان ل پاش خوه ھىلان و ھىسترا خوه ئالىك كرو تىزى جەھورى وى كا و جەھەر و پى خوه ل رېكىنى داوبەرى خوه داگوندى كچكى. نېڭىز ئېنېيى نە ل بىرە، بەربەرى نېغرو يە گەھشەت گوندى و دوو جەھىلەن گوندى ب بەراھىيا وى كەفتەن و سه‌ر ھىسترا وى كىشان و ل مala كچكى مىھقان بۇو قەدەرئى پشتا خوه دايى و وەسا چىڭىر كو كچك تىن ل مال بىت. چەتۈول مالى نېپى مالەكاكا خەر و خالى و مت و بىلدەنگ، ئىنا گوتى نە كۆئىز خەلەتىم مام؟ كچكى ئاخقىن دوودلىا وى بىرى و گوتى نە مام، ئەفه ئەو مال و نافە ئەۋى تە گوتى و ل دووف ھاتى. چەتۈوى كىسىكى خوه ئىنادەر و ئاگر ب چغارەكى ۋەنا و گەلەك ھزرکىن، كچكى نا نىاسىت و نزانى ئەفه ئەو كچكە ئەوا بۇ ھاتى! كچكى گەلەك كەيفا خوه پى ئىنا وبخىرەتانا وى كرو فرافىن و ھىقىيەك ل دەستپىكى دايى و گوتى:

- بايى من بىن ژ مال دەركەفتى، دى ئىقارىيەكا درەنگ ھىت، خوه بىگە يا گوتى دى ھىتم نە بىن ب تىن يە. بەلى من نزانى كا تە چ كار پى ھەيە، يان مەخسەدا تە بۇ مالا مە چىيە؟ دېت ئەز بشىم ھارىكارىا تە بىكم. چەتۈرىگوت:

- ب خودى ئەز مالخوي مالى نا نىاسم، بەلى ئەزبى بۇ خزمانىي ھاتىم، من يَا زانى كۆ ۋى مالى كچەكا شۇوکىرنى ياقەيرە يا ھەيى، ئەز ژى بۇ خىرىي يى ھاتىم، ئىنا كچكى گوتى مام ژنخواستن بۇ كى يە؟ ئىنا چەتۈرى گوتى بۇ منه، راستە ئەزى ژن مريمە، بەلى چ ژ من كىيم نىنە، ئەزى ل سەر

چەتۇ و گۆرە

ھەميد گرافى

سېيمەرخى چىاکىن بىلندىم، من ئىكال سەرخوه ولېكدايى دېتىت. پشتى مال و عەيالى ئەفه زانى، گوتىن ب كەيفا بابوویە، ژىن بۇرىيە، كىيىز بېت ئەم دى بونە خوازگىنى. ئىنا ئىكى گوتە وان، من ئىكال دىتى كچە، بەلى پېچەكى يا قەيرەدە و ل دووف كەز و مەقسىن چەتۈرىيە، دى بۇرىي يافيت بت. كى دى چەتۈرى گرت، ھەما ھاتە لوتكا و دا بەر تىلى و حلوپىا و گوتى چەتۈر زاڭا يە نە ھەوجەيە، پشتى ناڭ شىت خەلکى رازى كەت و دەقى وان گرىت. يا دورست قى مەسەلە كوتاكم. ئەزجىز پېرەزنازى ل خوه ناكىمە بەلا. ئەز

ل بەر خودىكى رەھىن خوه تراشىن و پېچەكائا گولان بەردا نېقاھەر دوو دەستىن خوه، ب وان بىرىنن گویىزانى لى ۋەكرين ئىنانە خوار، ھەتا باش كەواندىن.

چەتۈرى دېتىا گەلەك تشتان ب كەۋىتى، ئاخقىتىن خەلکى و لېنېرىنا وان و گوتگوتىن وان كۆ دى چەتۈر زەزىل بت، كەس نىنە چاڭى خوه بىدەتى! بوقى ژنەكى دى نائىنت! ئەفه كى دى چەتۈر زاڭا يە نە ھەوجەيە، پشتى ناڭ چەتۈر زاڭا يە نە ھەوجەيە، پشتى ناڭ و نىشانىن مالا كچكى زانىن، گوتى دى رابە سەرخوه چەتۈر رۇز رۇزا تا تىيە،

دالشکاندنه ک ل هه يقا رهمه زانا پيروز

كولاني

رهمه زان هه کو دهیت، دگمل پیروزیا نوه گهله ک تشتان دینیت و ژبلی خپرو خیراتان و روئی گرتن و قورنات خواندن و نقیز و تراویح و لیبورین و زهکات و سهرهدان و ب سهه ئیک چەپوون، فەلکە ک قىيەتى بۇ نوه بدهلېقە دزانن، كو تىدا زىدەتر نوه نزىكى نودىت بکەن و ژبلى ئە و بهسىتى گارانىتى دهیتىه كرن كو فەلکە ک يىتى هەى قىيەتى بۇ نوه بدهرفەت دزانن، كو تىشىن نوه تىدا گران بفروشنى، هەر چەندە ئەقى باھاتى ژى گىردىان ب دافازىتى و رەواجىتى شە هە يە (عەرز و تەلەب)، ئاسايىتى يە هە كە هەر تىشەتكى دەفارى ل سەرەتتى رەواجا نوه ژى زىدەتر هە بىت.

يا من دەقىي شىسىنى دل دەقىت بىلەم تىشەتكى بىويك بۇ سەربنا من راكىشى، داشكاندنه ک بۇ دەقىي هەيچى دا يان كو هەمى تىشەتكى بىنېق قىيمەتى بھېتە فروتن، دكان ژى تايىھەت بۇ ب دروارىتى فە. يا راستى ژى بەرى پاقلى من بىخى داشكاندنه بکەيەت، ئەز چۈوە دەزۈور فە و دەما ئە و تىشى من قىايىتى من بھاکرى، گەله ک كىمەت ژ بەياحت وى يىت دروست دا من. بەرى سەرسورمانيا نوه بۇ دەرىيەنم، كوتە من مانى دەقىي هەيچا پیروز دل هەمى تىشت مە يىت نېق قىيمەت كرى! نودىت ئىلا تە بنېسىت، يېنەنېت كەنەنە نە بتىن دى گوتىما نىتىت، لىت ھەركەسى پاقلى وى ب وىتى نېسىنى ژى بکەيەت، ژېركو پىتىكاۋەكا باشە و زىدەتر رىزىت دەدەتە قىيەتى ھەيچا پیروز و دېيت ئەلک ژى پاچ لىت بکەن، ھينگىت دىت ئىلا وى بىتە دووقات.

ئەز ناقەشىرەم ئەز بەنل رەنگە كى دگەريام كو دەزا من ل سەر بىت، هەر پەندە ئە و بەياحت وى دايىه من و داشكاندنه ل سەر بىنېتى كرى، پىتىج ھزار زىدە تۈن، چىنكى ئە و كراسىت ل بەر من ئىك ۋوان بۇ كۆ من لدەف ئىك ژ درىنگەھان پىتىرى و ھەمان بەل لدەف كەله ک درىنگەھىن دى ھەبوبە. درىنگەھەم من بەرەنگە ك و بۇرەك ھەلبىزارت و من كوتىت بۇ من قىيەكە، وەك فەسالا ئەقىتى ل بەر من، فەسال ژى جى تىشىت زىدە نەبۇ، بتىن بەرىكە كا زىدە پىتەھەبۇ، من پارشمەكى (بەرچاققا) نوه دەركە تىدا. كوتە من نەتىز، ژېركو ئەم دىت وەك نوه پىتىكە يېن يېن تو ھلاۋىستى دېينى، من ژى كوتىت سوپاس و ژېر داشكاندنا وى ياخىدا رەمه زانى و دا ئىلا وى بەتال نەھىت دەنەنەن، ژى نەكەقىتى، ئەز زىدەتر بەسلىن ل قىيەت داشكاندنه و نودانى دەنەنەن ناكە.^٥ تىشىت كەيە من يېنائى كە من ئە و كراسى ب وىتى داشكاندنه ل دەف وىتى درىنگەھەت بۇ كەرنە كرى، ئەتە بۇن: ھەرقىسىرى ل وىتى كراسى ھەبا، من مافىت كازندى نە دېبۇ، ژېركو نېق قىيمەت يىت دايىه من، يا دوئى ژى تا ئە و كراسى من دەھاقيت و ژېر نو دەر، دا ھەر بار بىرلا من ل وىتى داشكاندنه نو دىت كەمە دەكىرىت دا و ياخىدا ژى، دا ھەر بار بىرلا من ل وىتى داشكاندنه هىت كە بەل نېق قىيمەت بولەن پىتىج ھزارېن وى ژەسەن دى گەراتې بۇن يان كە دا بىتە دوماھى كراسى من لدەف وىتى پىتىكە.

پېت خوه. ئينا كچكى گوتى:

- ئانکو تو زاڭاي؟ بەلى تو بىن

مەزنى و كچك نە ل مەيسەمى تەيە؟

بۇ خوه ل كچكە كا دى بىنېرە ل دووف

تەمەنئى خوه؟ ئينا چەتۈرۈگوتى:

- ماتە شولە ژى يە، بەلكى مالخوى

مالى رازى بىت. كچكى گوتى:

- مام ئەزى مەرجەكى ھافىمە بەر

تە، ئەگەر تو ب سەرگەفتى دى شولا

تە چى بىت و ئەقە سۆزبىت، بەلى ئەگەر

تو ب سەر نەكەشتى دى مالى بجه

ھىلى و قەستا مالا خوه كى، ئينا

چەتۈرۈزى بۇو و گوتى:

- كەرەم كە مەرجى خوه بىتە؟

كچكى گوتى:

- مام مەرجى من زۆرى ب ساناهى

يە، ئەگەر تە شىبيا تو ژ پىرەقە كەتكا

گورى ب كەيە پى خوه و نە كەقى دى

شولا تە چى بىت و ئەنۈكچى دى شۇوب

تە كەت، ئينا چەتۈرۈگەنلىكى و كەنلى ب

سەر لىقىن وى كەفت و گوتى دى

جەربىنەم. كچكى كەتكا گورى كە

دەھىستى چەتۈرى دا و هندى چەتۈر

ھاتى كوب شىيت خوه بگرت دا گورى

ل سەر پىيەكتى ب كەتكى نەشىيا و

دوماھىكى كەفت. ئينا كچكى گوتى:

- مام چەتۈرۈ تو نە يىن ژنانى؟

چەتۈرى گوت:

- ئەز ژقى مالى دەرناكەقىم و ناچام،

ھەتا مالخوى ئى مالى نە بىنەم و ل گەل

نە ئاخىم، بەلكى رازى بىت. كچكى

گوتى:

- بابى من بھېت يان نەھىت ھەر ياخىدا

بىنەقىي، ئە و كچك كەپەر ئە و بۇ تو بۇ

ھاتى، ئە و كچك ئەزم و ئەز شۇوب تە

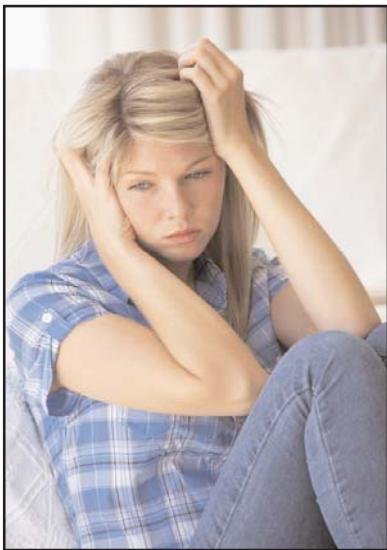
ناكم تۇد مەرجى مندا سەر نەكەفتى و

ساقت بۇوي، ئەز شۇوب تە ناكم،

ئەشۈرۈكە گورە يە و سوبەھى شەل و

دۆخىنە، ھەما ھەرە و ل سەر وى

گوھى نە نەقە.

بازاری لیگه ریانا
هه ڦرینان دئ
ق، یره بوونا کچان
چاره سه رکه ت

یا من ژی پسیاره که و نه زیده تر؟ !!!

کا فه رمان به ره یان به رمالی و تا
دوماهینی و هه رهوسان بو کچ و کوران
دئی هه رد وو وی که سی بو خو دهست
نیشان که نین پتريا خالان و ان
هه رد وویان دگه هیننه ئیک.

خاله‌کا دی کو دناف کومه‌لگه‌هی
مه دا ئىك ژ مه‌رجىن سەرەکى يە بو
ھەر ژن ئىنانەكى، مالباتىن ھەردۇو
لايەنان بەرى خاستنى و نىشانىي
پسىارا مالباتىن ئىك دەكەن، ژلايى
رەوشتى ۋە، ژلايى ئايىنى و دىندرىيى و
باشىيا بەنەمالى ۋە. لقىرە ئەقە نابىتە
ئەگەرەك كو نەشىن پسىارىن ئىك
بەكەن، ژېر كو ئەگەر نېمىسىنگەھەكا ژ
قى رەنگى ھەبىت ژى پىنەقىيت دى
لدويفە هندهك مەرج و سالوخەتان
بىت، ئە و كورى يان ئە و كچا بۇ خو
ھەقلىنەكى دەھەللىرىت ژى، دى ۋان
پېزازىنەن ھەميان زانىت، گوتەنەك
كوردى ژى مە يا ھەي دېبىزىت (نە ژن
خاستن عەيىبە و نە نەدان عەيىبە)،
ھىنگى ئەگەر ئە و سالوخەتىن ھەنلى
يىين كور يان كچ دەكسى وى دەست
نىشانىكى دا دىتىن ھەبن، پېنگاڭاۋا دۇئى
بو مالباتا وان دىقلىت و ئەپسىارىن
خوه و رەوشت و دىندرىي و مالباتا ئىك
بەكەن.

خرابیین ۋى دىياردى بەحس بىكەين، ئەگەر ئەم ڙ خرابىيin وى دەست پىنىكەين، بو نمونە دىكۈملەگەھەكى وەك يى مە دا، ھەر تىشتەكى شەرمە بەحس ل ھەبۇنا نېمىسىنگەھەكا ژقى رەنگى بەھىتە كرن! خالا دوى، ئەگەر برايمەك يان بابهەك بەھسى كچا خود بکەت و بو ل ھەقزىنەكى بگىرىت، خەلک دى سەد گومانان داننە سەر! دى بىئىن دىيارە كچا وى يا ما يە ل سەر گوھان؟ دى بىئىن دىيارە نەشىت بخودان بکەت؟ دى بىئىن دىيارە تىشتەك يى لەف كچاوى هە؟ دى بىئىن يى بو كچا خوه ل زەلامان دگەريت و دى ب سقكى تەماشاي كەن؟!

ئەگەر ئەقىن ل سەر لايەنەكى
گۈرنگ بن كورەوشىت و تىتالان گەلەك
ھەززىن داخستى و بەرتەنگ ل سەر
خەلکى سەپاندېن و كومەلگەھى ياسا و
رىسىايىن خوه يىن تاييەت ھەبن،
دېھرامبەر دا خالىن پۇزەتىش و باش
ژى ژەبۇنا نېسىنگەھە كاشقى جورى
ھەن، ئەو ژى، لەۋىق سالوخەنېن
گونجاي وھەر وھەن باب و برا و كچك
بخوھ ژى پى رازى، دى كور ھىتە
دەست نىشانىن، تەمەنەكى گونجاي،
ئاستى رەۋەنبىرى، ئاستى زانسىتى،

شینوار حنقیسیت
ههـ چـهـنـدـهـ باـزاـرـهـکـیـ ژـقـیـ رـهـنـگـیـ
ئـهـگـهـ رـبـهـیـتـهـ قـهـکـرـنـ دـئـ رـهـخـنـیـیـ ژـیـ
بـدـوـیـشـ خـوـ قـهـ ئـیـنـیـتـ، لـئـ پـسـیـارـ ئـهـ وـهـ
ئـایـاـ بـاشـیـیـاـهـ بـوـنـاـ باـزاـرـهـکـیـ ژـقـیـ رـهـنـگـیـ
هـبـیـتـ باـشـتـرـهـ يـانـ ژـیـ بـهـ حـسـ لـئـ
نـهـهـیـتـ کـرـنـ. ئـهـگـهـ رـئـهـمـ قـهـیرـهـ بـوـنـاـ کـچـانـ
بـکـیـشـهـ بـزاـنـیـنـ وـئـهـگـهـ رـهـ بـقـیـتـ ژـیـانـهـ کـاـ
خـوـشـ بوـکـچـ وـ خـوـیـشـکـیـنـ مـهـ هـبـیـتـ وـ
پـرـوـسـاـهـ قـثـیـنـیـاـ وـانـ يـاـ سـهـرـگـرـتـیـ بـیـتـ،
بـوـچـیـ ئـهـمـ هـزـرـلـهـ بـوـنـاـ باـزاـرـهـکـیـ ژـقـیـ
رـهـنـگـیـ نـهـکـهـینـ وـ بـتـایـهـتـ گـهـلـهـکـ کـهـسـ
هـنـهـ، هـهـرـ ژـشـهـ رـمـکـرـنـیـ وـهـمـ ژـهـ بـوـنـاـ
رـهـوـشتـ وـ تـیـتـالـیـنـ جـفـاـکـیـ یـیـنـ
بـهـرـتـهـنـگـ، شـهـرـمـ دـکـهـنـ بوـکـچـ وـ
خـوـیـشـکـیـنـ خـوـهـ لـ مـیـرـهـکـیـ يـانـ
هـقـثـیـنـهـ کـیـ بـگـهـنـ.

لُقِيره پسيار دمینيت کا ئايا دئ
ئهـش کاره چـهـنـدـ سـهـرـگـرـيـتـ دـنـاـفـ
خـلـکـیـ دـاـ وـکـوـمـهـلـکـهـ تـاـ جـ رـادـهـ دـئـ
پـیـشـواـزـبـیـ لـفـیـ چـهـنـدـ کـهـتـ؟ دـیـسـانـ
ئـایـاـ دـئـ بـیـتـهـ سـقـکـاتـیـکـ بـهـبـونـاـ ژـنـانـ
کـوـ وـهـکـ کـهـلـ وـپـهـلـانـ بـھـیـنـهـ بـهـرـچـاـقـکـرـنـ
وـبـھـیـنـهـ باـزـارـکـرـنـ؟

لکیره دئ پیدھی بین لایه نین باش و

بۇ ئەقىن (فيس بوك) ھەين قىنىشىنى بىرىنگى وەربىرىن

تەماشەبکە ئەگەر دىزى زۇي ھىتە را كەن و پىتىيا جاران ژى، ئەڭ پارچا قىدىيىنى يى سەرنج راكىشە و دىيىت يى بى رەوشىت بىت و ئەگەر تە كلىك كەر ژى، دى ئايروس ھىتە دنالى كومبىوتەر ئە دا و يان دى بە حسى كەسەكى گرنگ كەت يان كەساتىيەكى كوبوھەميان يى گرنگ بىت و ناھدار بىت و سەرنجاتە بى بهىتە راكىشان. ئەگەر ھىنگى ئە و پارچە قىديو ژلاين تە قە هاتە كلىك كەن، ھىنگى دى ئايروس كەفتە ناف كەن، توھەمان رەنگ نابىنى. پىتىيا قەدكە، توھەمان رەنگ نابىنى. پىتىيا جاران ژى ئەڭ بەرnamەن بقى رەنگى يىن سىخورىي نە و ۋەگوھاستنا پىزانىن يىن تايىت ئەپەيچى مروۋى دىزىن بىتى مروۋى ئاگەھى ژى ھەبىت. دىسان ساختەكارىيەكادى ياخەمى، دەما دېئىت دى ل دوماهىيَا سالى فىس بوك ھىتە گرتەن، نابىت تو رىكلامى بو تشتەكى هوسا بکەي يان هندهك ساختەكارىيەن دى وەك دىيارىيەن ھەروە و يان دابەزاندنا هندهك فيديو يىن كورت، دى بېئىت زۇي خۇ ژايروسان دویر بىخىن.

پەيچى خۇ يىن فىس بوكى ژ رەنگى شىن بورەنگەكى دى بگۇھورى و دى رىكلام بوبەرnamەكى تايىت ھىتە كەن و ئەگەر تە ئەو بەرnamە دانلۇند كەر ژى، راستە دى باڭراوهەند ھىتە گۇھورىن ھەر وەك ھاتىيە دىيار كەن، بەلى يى راست بتنى ئەول كومبىوتەر ئە بتنى ۋەن گۇھورىنى دەكتە، دەما تو فىس بوكى خۇ ل سەر كومبىوتەرەكى دى قەدكە، توھەمان رەنگ نابىنى. پىتىيا جاران ژى ئەڭ بەرnamەن بقى رەنگى يىن سىخورىي نە و ۋەگوھاستنا پىزانىن يىن تايىت ئەپەيچى مروۋى دىزىن بىتى مروۋى ئاگەھى ژى ھەبىت. دىسان ساختەكارىيەكادى ياخەمى، دەما دېئىت دى ل دوماهىيَا سالى فىس بوك ھىتە گرتەن، نابىت تو رىكلامى بو تشتەكى هوسا بکەي يان هندهك ساختەكارىيەن دى وەك دىيارىيەن ھەروە و يان دابەزاندنا هندهك فيديو يىن كورت، دى بېئىت زۇي خۇ ژايروسان دویر بىخىن.

گەلەك كەس ئەقىن لدويف سەختەكارىيا دگەرن، وەك زانىنا ژمارا نەھىنى يان ژمارا تەلەفونى و كا وى كەسى چ تايىبەتمەندى ھەنە و پەيوهندىيەن وان يىن كەسايەتى، لەنەدك حيلە و سەردابىندا دگەرن، وەك بكارئىنانا بەرnamەن ئايروسا و زيان بەخش بومەرمىن خۇ يىن خراب. ژېرچاڭلىرىن وان سەردابىننان ژى كۆ روېبرۇي پىتىيا كەسان دىن، ئەقىن بەرددوام ل سەر فىس بوكى، ئە و دېئىت (بىزانە كى بەرىخۇ دەتە پروفالىلى تە) يان (بىزانە كى دويقچوونا تە دەكتە ل سەر مالپەرى). بىزانە لقىرە مالپەرى فىس بوكى بخۇ چ پىزانىننى بقى رەنگى نادەتە بەشدار بولىيەن خۇ و ئەو رېزى ل تايىبەتمەندىيەن وان دەگرىت و دىسان نەھىنىيَا وان دېپارېزىت چ مالپەر ژى نىن بگەھەنە وان پىزانىننان. ئېك ژ سەختەكارىيەن دى دەما داخواز ئە دەتە كەن كوباكىراوهەندى دەقاقدىر

ممايىن هنارى وهك خارن و فېقى

پىشى حەزىچ جورە مروف دكەن

دودرزي هاقيينى دا پىشى دەردكەقۇن و تىشتى سەير لەندەك تاخان دەمشەنە و ديسان لەندەك تاخىن دى دكىيەن يان ھەر نىن، ديسان پىشى دچنە هەندەك مروقان و ناچنە هەندەك مروقىن دى، ئايائەقە ج نەينى يە و ئاياراستە ئەو گوتنا بىيىت (پىشى دچنە مروقىن خوين شرين). ئەق نەينى يە دەقى ۋەكولىنى دا ديار دىيت، كانى ئەو ج جورە مروفەن يېن پىشى حەز خوينا وان دكەن، ئەو ژى: ئەو مروقىن خوينا وان ژ جورى (ئوا)، ڙىن دووگىيان و ژېر كۈن دەقى حالەتى دا گەلەك ھەناسەيَا وان بلەزە و دوھم ئوكسىيدى كاربۇنى زىدە ژەقى خوه دەردئىخن، ژېر ھەندى پىشى حەز خوينا وان دكەن. ئەو مروقىن رىيىڭ كولسترولى لەھەن دەن دەن، خوهداانا مروقان كوشەكريات دناف دايە و ديسان ئەق كەسىن مەيى ۋەدەخون كوبىتەنە كا تايىبەت ژەھقى وان دەردكەقىت و پىشىبا بو لايىخ خوه دكىشىن.

بو زىكچوونى باشه و دەھىتە شىرىت
كرن كو پىشتى خارنин گران و تىر
دوھن، هنار بەھىتە خارن ژېر كو خارنا
وئى رېقىكا ژ تىشتىن زيان بەخش
قورتال دكەت، ديسان ۋەخارنا
كۈپەكى شەربەتا ھنارى، كو
كەچكەكى بچويك ژ ھنگقىنى
سروشتى بکەنە ناڭ و بخون، بو
نەرمكىنارىقىكان باشه و ديسان باشه
بو بورىكىن ھەناسەدانى و سىنگى و
خويىنى پاقۇز دكەت و ديسان گەلەك
ۋەكولىتىن نۇزىدارى ديار كري، كو
شەربەتا ھنارى يا باشه بو
خرقەنە بونا بەركىن گولچىسکان و
شىرىت لە خوشىنلىكى دەھىتە كرن،
ئەقىن بەرك ھەين كوشەربەتا ھنارى
بەردىھام قەخون.

هنار ئېك ژ فيقىيەن وەرزى پايزى يە
ول كوردستانى گەلەك يى مىشە يە و
چەندىن جور ژى ھەنە، ھەر ژ يېن
شرىن و تىرىش و مز و تا دوماهىي.
هنار ئىك مەھىنە و بو گەلەك
نەخوشىيان بكار دىئىن.
ھەر ديسان ھنار بۇ بەھىزىكىن دلى
ھاتىيە زانىن و ھەندەك ھەۋدانان و
ئەگەر قەلپى ھنارى بەھىتە كەلاندىن

7.3 ملیون يورو بهايى مەزنترىن پارى زىرى ل جىهانى

مەلەكى ژ وى رەنگى ھاتبۇنە
دروستكەن و ئەق پارى ژوان پارشان
ماى ژى بقى بھايى ھات فروتون.

دەھىتە زانىن كو كىشا ۋى پارى
وان مەزنترىن پارچا پارەي يازىرى د
زىرى 100 گرامن و ئېك ژ پارچە پارىن
گەلەك دەگەمنە ل جىهانى و بتنى
پىنج پارچە ل پارى كەنەدى يى
كومپانىيە كا ئىسپانى راگەھاند كو
وان مەزنترىن پارچا پارەي يازىرى د
گەلەك دەگەمنە ل جىهانى و بتنى
پىنج پارچە ل پارى كەنەدى يى
مليون يورويا، كري.

ئەقىن دېمىن جوان بېقىن بلا تىر خەوبىن

خواهی و نقشتی ددهن. هر دفعی
درباره‌ی دا (دکتور ئے‌کسیلسوون)
ل به‌شی (زانستین عه‌سی) ل
پیمانگ‌ها کارولین‌سکال
پایته‌ختی سویدی ستوكهولم
دیار کریه، کو بی باربون ژ
نقشتی گوهورینین فسیولوژی
ل سه‌ر روچافان دیار دکه‌ن و
دیسان کارتیکرن‌کا ئېرینی ل
کوئه‌ندامی برگریت ژی دروست
دکه‌ت

چهندین وینه ل سه چهندین مروقان
بلاف کربون، کو هندهک
خوبه خشان خوه ڙ نفستني دوير
ئيختبون، هر ڦان خو به خشان
دهندهک وينين دی دا بهري بکهنه بهر
ڦئي تاڪيرنا خوبه خش، وينين وان
دجوانتر بون ڙبه رکو خوه کا
خوشتر بربونه سه.

ٿئي روڙنامي بلاڪريه ڙي کو
ئه ڦئنجامه دئ گهلهک جهئ
خوشحاليا دهيبابا بن، ئه ڦئين
هه ولدهن زارويين وان گرنگيي ب

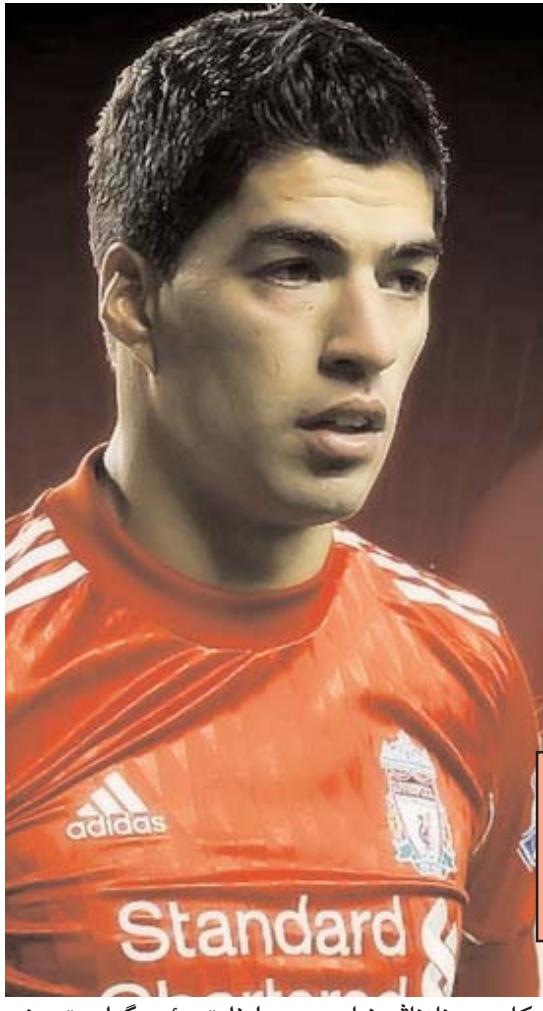
بهیز دنایق بر
 خهوه کا خوش و گریدانا وئی ب
 جوانی و سهنجا مروقی قه ههیه.
 ئەف ئەنجامی ھەننی پوختهیي
 ۋەكولینا چەند ۋەكولەرەکىن سوپىدى
 بو و لدويىش وئى ئەنجامی ئەو
 گەھشتىنى، نېستن بو دەمی ھەشت
 دەمژىتىران د شەقى دا، مروقى جوان و
 سەرنج راكىشتر دكەت و ھەست ب
 تەندىروستىيەكا باشتىر ژى دكەت.
 ئەف ئەنجامە د روژناما
 (ئەندىنندىت) داھاتىيە بلاڭىن، كو

ئەگەر موبایل تە كەتە د ئاڭى دا دى چكەي؟

تبلا خوه لینه‌دهی، بتني یا ل سه‌ر ته
پیڈفی دفی حاله‌تی دا، قه‌پاخی پشتا
موبایلی راکه‌ی و بلهز پاتری ژی بینیه
دهر. ئهگه‌ر موبایلا ته که‌تیبته دناف
ئاقه‌کا پیس دا یان دناف شه‌ربه‌تکه‌کنی
دا، موبایلی ب ئاقه‌کا موقعه‌تهر یان پاقز
باش بشو دا کوچ تشت نه‌منینه
پیچه، پاشی موبایلا خوه زوها بکه، چ ب
فیری سه‌ری یان ژی ب کلینس‌کی بیت
و پاشی موبایلا خوه بکه دناف
زه‌رفه‌کی دا، کو هندهک برنج تیدا بیت و
دهری زه‌رفی بگره بو ماوی ئیک روزه،
ژبه‌رکو برنج شه‌اتیی دمیثیت و
ناهیلیت.

گلهک جاران موبایل‌ها هر ئیک ژ
مه ژ نهست دکھیت و هندهک جاران
زیان دگه‌هیتی و هندهک جار ژی ب
سے لامه ته، لئی پسیار لقیره ئوه و ئەگەر
موبایل ژ نهستی ئیک ژ مە کەفته دئافنی
دا، دئی وی نەمی چکەت؟
دحالاتکى ھوسا ژى دا ل سەر
ھەر ئیک ژ مە پىدۇقى يە قان پىنگاۋان
بەھاقيزىت، ئەو ژى: ئىكىسەر پاتريا
موبایلى بىنە لەر و ھشىار بى چ دىكمان

هزردکه نبچوونا سواریز،
هیچ ستیدک تیدا نامینیت.
يانا ئارسنال ددو بدمین
جودا دا، دووبوند پېشکیشی
ئیدارا لیقەرپول کرینه و
ھەردووهاتینه رەتكن، ئىك ژ
بكت.

وان بوندان ب برى ٤٦ ملیون
يورويان بویه و ئەقە دىمەكى
دايە تانوكه يانا ئارسنال، هیچ
ياريزانەك بقى برى پارەي
نەكىريه و مەزنترىن برى پارەي
دكرينما ياريزانان دا خەرج كر
بيت، ١٨ ملیون يورووبون.
زلايى خوه ژى ۋە يانا
كۈزىن.

جەماوهرى لىقەرپول گەفىن كوشنى ل ئارسنال دكەن

وجارەكادى بنازنانى شاداب ھەلبازارتىي ئۇرۇگوای، تەمەنى
بىتەق، كو چەند سالەكە وى ٢٦ سالە و بەرى نوکەل يانا
تىھىنى بىرناقى نازنانى. (گرونىنگن و ئەيلەكس) ياخىرى
جهى ئاماژى يە كولويس ئەمستردامى يە ھولەندى
سوارىز ھېرەش بەرى يارىكىيە.

لىقەرپول يا ئامامە نىنە ب
كىتمەن ٥٨ ملیون يورووا
دەستەبەرداي سوارىز بىبىت.
يانا ئارسنال بىكىيەن چەند
ياريزانەكىين نوى دېلىت
جەماوهرى خوه ئاشت بکەتەق
بىت، بويە جەماوهرى ئى يانى

هاتبونە بەردا، بەلى بەرسقا
جون سينا يازدوار بولەما ب
نەخىر ئەقە داخازىيە رەتكى كۆ
ئەو د ئەزمونەكا نە
سەركەتى دا دەربازبويە و
نەقىت ئەو ئەزمونا ھەننى دوبىارە
بىتەق.

جهى ئاماژى يە كوجون سينا
و نىكى ئەقە دەمەكە پەيوەندىيەكا دلىنى
دنافەرا وان داھەي، بتايىھەت دەما جون سينا
ز (ئەي جى) جودابوي، كۆ بىو ئەگەرى
خسارەتىا وى دېلىت ئەقەتىيە ٢٠١٢ ئى ل سالا
بورى.
جهى ئاماژى يە كۆ نىكى بىلا ستىرا
موسارعى يازنانە د ئىكەتىا موسارعا ئازاد يە
(www) دا.

جون سينا ستىرا يارىيا موسارعى، داخوازا
ھەقالەكا خو ياموسارعى رەتكەت كۆ دېلىا
پروسا ھەقىزىنىي دەكل گىرىدەت. لەدەپ
بەرنامى (توتال دېلىز) يىن گرىيدا ئىكەتىا
جىھانى بولەربا موسارعى يە ئازاد دىاركەرىيە
كۆ نىكى و بىرەنگەكى راستە و خو داخازا
ھەقىزىنىي ز جون سينا كەرىيە كۆ بەرى چەند
ھەيقان جون سينا و ھەقىزىنا خوه ژ ئىكەتىا

جون سينا
داخوازا
نىكى بولە
ھەقىزىنىي
رەتكەت

لیقەرپولا ئىنگلىزى ل بەر فروتنى يە

روژناما (زەسەن) يا ئىنگلىزى بلاف كريي، جون كىرى نوينه رئى گروپا فينواي يائەمريكي و خودانى يانا لىقەرپولا ئىنگلىزى، بىريار دايى كوياندا خوه بفروشىت ب كۆزىمى ٣٥٠

ريال مەدرىد، گۈنزالۇ دىئىته بەر مەزادى

دراغەهاندىكى داء، يانا رىال مەدرىد راگەهاند كوتەۋە ئامادە نىنە ژ ٤٠ مiliون يوروپا كىتمەر دەستبەرداي گۈنزالۇ هيگواين ھېرشبەرى يانا خوه بىت. دەقى دەربارەدى دا روژناما ماركا بلاقىرىيە كوتەۋە گۈرۈيەستىن ئەڭ سالە يانا رىال مەدرىد ئىيمزا كرین، گەلەك ب سەر بودجى يانلىكەفتىنە و ئەقە ژى بويە ئەگەر كۈنىدەرا يانا رىال مەدرىد بىرلەن ئەنلىكەن كوب بەھايەكى كىتم دەست بەرداي هيگواينى بىن. ژېھەندى ئەنلىكەن كوب بەھايەكى يارىكەرى بوهەر يانەكادى، دەن ياكاران و بىزە حەمەت بىت.

مليون پاوهنان كول ٢٠١٠ ئەڭ يانە كرى بو. ئەڭ گروپى ئەمريكي ئەڭ يانە ب كۆزىمى ٣٠٠ مiliون پاوهنان كريبيو و ١٨٧ مiliون پاوهن ژى ب كريينا يارىزانان خەرج كريي، بەلى ئەڭ يانە لەن دوماهىن پاشكەزكىرىيە و خۇ نەشىت رىكابەريي پەلىن پىش بىكت بى سەركەفتىنە بى خولا يانا پالەوانىن ئەوروپا.

جەھى ئامازى يە كۆ كومپانيا گازا سعودى (ئارامكى) د نوكە دا ب مەزنەتىرىن كريارى ئى يانلى دەھىتە زانىن، ھەر دىسان دوو رىكابەرین دى بىن كى بىن هەين بەس، ناخىن وان نەھاتىنە ئاشكەراكن.

جوانترين و سەرنج راكىشترىن كچا و هەرزشقاڭ

ناتالى جولبيس، يارىكەرا يارىبيا گولفى شىا نازناقى جوانترىن و سەرنج راكىشترىن كچا و هەرزشقاڭ د يارىبا وەرزشنى دا بۇ زىان بىدەست قە بىننەت. ناتالى كۆ ھەر دەم يارىكەرە كا زىرەكە دېجىهانا يارىبيا گولفى داء، بجوانىا خوه ژى شىياتى سەركەتنى ب دەست قە بىننەت چاوان شىياتى ب يارىبيا خوه ژېھەندى ئەنلىكەن كوب بويە ناڭ و دەنگى خوه دەرىپىختىت و بويە ستىرا سەربەرگىن گەلەك كوقاران.

لدویف راپورت‌هکارا
 (فوربیس)، ئەنجلینا جولی ل پلا ئیکی
 دهیت دناف ئەكتەرین ھولیوود دا، کو
 زىدەترین داھات ھېبیت و بتىنی د سالا
 بورى دا، داھاتى ئەنجلینا جولى
 نزىكى ۳۳ ملىون دولاران بو.
 ۋىچى راپورتى ناھى چەند ئەكتەرین
 دىرىي بلაف كرينى، ئەققىن داھاتى وان
 گەلەك و بقى رىزبەندىي. ئەكتەرا
 سينەمای (جىنيفەر لاورىنس) ب پلا
 دوئى دهیت ب داھاتى ۲۶ ملىون
 دولاران و بتىنی تەممەنى وى ۲۲ سالان و
 ل پلا سىيى ژى خانمەكا دى يَا تەمن
 ۲۲ سالا، ئەوزى (كريستن ستىوارت)
 و داھاتى وى بى سالا بورى ۲۲ ملىون
 دولار بون.

ئەنجلینا جولى پر داھاتىرین ئەكتەرە

۷/۲۱-۶/۲۲ كيچراله	۶/۲۱-۵/۲۲ جىمك	۵/۲۱-۴/۲۲ گا	۴/۲۱-۳/۲۲ كاڭر
دەرىكىن و ئەقىنى، سوزدارى و وهفادارى يە و راستىگۈمى باشتىرين چارە يە تو بشىلى ل بەرامبەرى خەلەتتىن خوھ راوهستى و باوهريا تە بتىنی دى تە ب سەر ئىختىت.	پتريا لەمى خۇز لەرۋەسى مال ب بورىنە، تو پىدىقى لىنگەريانى بۇ ب دەستقەئىنانا ناھەكى بۇ كەساتىيا خۇ، پتەر دكارىن خوھدا يى رىزد بە.	گەلەك ل سەر بىريارىن خۇ يى رىزد نە بە، ھەر دەم گوھى خۇ بە شىرىتتىن ھەقلان ژى و مەرج نىنە ھەمى كاڭا تو قب وان شىرىتان بکەي.	دە توشى هندەك ئارىشان بى ژ لاين هندەك ھەقلان و دېبىت ئە و ھەقال ژ خىزانى بن ژى. تو پىدىقى هندەك گوھرىنەي دكارى خوھ دا.
۱۱/۲۱-۱۰/۲۲ دويپشك	۱۰/۲۱-۹/۲۲ ترازى	۹-۲۱-۸/۲۲ كچىن	۸/۲۱-۷/۲۲ شىر
دە قازانجەكى ب دەست خۇ فە ئىنى ژ لايى دارايى ۋە، دەم يى ھاتى كو لقىنەكى بەرەف كەساتىيا خۇ و بەرزە وەندىيەن خۇزى بکەي.	خۇز راپوردوى دویرى يېخە داد ئىنەنەي بگەي، پتەر باوهرىي ب دە خۇ و گەلەكى رەشىبىن نەبە د زىيانا خوھ دا و تائەنjam ژى نە ب دلى تە بن.	خۇب ھىقىيا يېن دى ۋەھىلە بۆ ب دوماهى ئىنانا كارىن خۇ، بلا تە پتەر باوهرى بخۇ ھەبىت ژلايى لەرۇنى ۋە تە چ ئارىشە نىنن.	سروشىتى كەسايەتىا تە يَا بالكىش ب دلى هندەك كەسان نىنە، دېبىت تو حەز بکەي هندەك دەمى خوھ بتىن ب بورىنى و ئەقە باشە.
۳/۲۱-۲/۲۲ نەھەنگ	۲/۲۱-۱/۲۲ گوسك	۱/۲۱-۱۲/۲۳ گىسىك	۱۲/۲۱-۱۱/۲۲ كەفان
كانى ئە سوزىن دلدارىن و ژيان ھەمى نە كار كرنە، كرينا ديارييەكى دى ئەقىندا دنابىھەرا ھەوھ دا موکومتر لېكەت، هوين پىدىقى دەركەتنەكى نە.	دەقىت تو پتەر گوھى خوھ بەدەيە ھەقلان خوھ و كەسىن دى، يَا باشتەر بۇچۇونىن ھەميان وەرگرى و يَا باشتەر ژ وان بۇچۇونان بۇ خوھ ژى ھەلبىزىرى و كار پىتىكەي.	نەھىلە ئەۋى حەز تە دكەت فشارا بېخىتە سەر تە! دى ھەقلان نۇي بىنى و دى گوھرىنەن باش دېياناتا تە داپەيدا بن.	بىن بەرھەف بە هندەك نوياتىا د ژيانا خوھ دا پەيدا بکەي. ھشىارى ھەر گوتىنەكى بە و ژىدەرئ وى گوتىنى كا چەند راستى ژ بۆھەيە.

جاده‌یین نوتبان

عسمت محمد بدھل

هڪر بازيرين مه يين سرهڪي ب جاده‌يین نوتبان پيڪه هاتبانه گريдан، دا چهند قره بالغا هاتن و چونا ترجميلان کيم بت.

دا چهند مهزاختنا پانزيٽني کيم بت.

دا چهند رووداني هاتن و چوني کيم بن و دا چهند قوريانبيين ڦان روودانان کيم بن و ئم دزانن چهند کهس سالانه ب ڦان روودانان دبنه قوريان و د همي حالتاندا شوفير و هڪو به رپرسى يهڪى دهيته دانان، نا بيڻن کو جاده نه جاده‌يين و هڪى خلکينه و چو مرجين سلامه‌تني تيدا نين.

ديسان دا چهند به لافيونا دووكيلا ترجميلان کيم بت، دا چهند زينگه پاقتر لئي هيٽ، دا چهند ساخلمييا مه باشتولئي هيٽ، دا چهند چونا مه بق توشار و نه خوشخانه يان ڪيمتر لئي هيٽ، مهزاختنا مه بق ڦان نوشدار و دهرمانان ڪيمتر لئي هيٽ و ئهڻ پاره‌يي دما دا همي بق مينت. ڙبلئي ئهُو کهسيٽ ب ڦان نئيشين ب ئهگهري پيسبوونا زينگه هئي دمن، چهند ڙوان خودان ڙارونه، دهیکن بابن و زارويين وان پشتی وان د چي حالدا دzin و دا چهند باري و هزارهتا ساخلميي ڙي کيم بت ڙ بق دابينکرنا پيدغيين توشاراي بق ڦان هخوشان.

هڪر جاده‌يين مه ب راست جاده بانه و ل شوونا تهڪسييان يان ترجميلان تاييهت لئي هاتبانه ب کارئيان، پاسيٽن مه زن خهلك بريان و ئينابان، دا چهند جاده ٿالاتر لئي هيٽ، دا چهند خهلك ڪيمتر پارهيان ل هاتن و چونان مهزخت، ڙئاليهك ديفه دا چهند هاتن و چون د نافبه را بازيرين مه دا خورتلئي هيٽ و دا په ڀوندي موكومتر لئي هيٽ، دا تيڪه‌للي باشتولئي هيٽ، دا شاره‌زاھيما خهلكي مه ب ڦي تيڪه‌للي پتر لئي هيٽ. چونکي هندى تو پتر خهلكين ڙيڪ جودا بندياسي و تيڪه‌للي ل گهل بکي دئي رهوشنه‌بيريما ته پتر لئي هيٽ، ئاگهه‌ييٽ ته به رفره‌هتر لئي هيٽ. هـٽالهـکـيـ ڪـوتـ: ما تو بـيـڙـيـ جـهـيـنـ شـوـلـ دـهـستـداـ حـهـزـ بـکـنـ تـيـڪـهـلـيـيـنـ خـهـلـكـيـ باـزـيـرـيـنـ ڙـيـڪـ جـوـدـاـ لـ گـهـلـ يـهـكـ باـشـتـولـ لـ بـيـهـتـ، ماـ نـهـ ئـهـڙـ چـهـنـدـهـ دـيـ چـاـفـيـنـ وـانـ لـ گـهـلـ تـشـتـانـ فـهـکـتـ کـوـئـ وـ ڙـ ڦـيـ چـهـنـدـيـ حـهـ زـ نـاـڪـ.

هڪر مه جاده هبانه دا ڙكارڪه‌فتني ترجميلان چهند کيم بن، دا ترجميل چهند زيده‌تر مين و دا چهند پاره ڪيمتر ل سه‌خبيريما وان هيٽن مهزاختن.

هڪر مه جاده هبانه، دا هاتن و چونا ترجميلان باري ڙي چهند ب ساناهيٽ و ب لهزتر و کيم مهزاختن لئي هيٽ و مسوگه ر ئهڻه دا کاريڪرنئي که ته سهريانه ڪل و پهلان، دا بابي چهندئي داهات د کيسٽي مه مينت.

هڪر مه جاده هبانه دا تيڪه‌لليا بازركانى و ئابوري د نافبه را بازيراندا چهند خورتلئي هيٽ، دا چهند دهليه‌ييٽن کاري زيده‌تر لئي هيٽ، دا چهند ئاريشه‌ييٽ گهنجان ڪيمتر لئي هيٽ.

هڪر قه‌کوله‌رهک بهيٽ و قه‌کولينه‌کا مهيداني و ب داتا و دووقچوون ڦان زيانين ماددي و گيانى حسيب بکت، دئي بته چهند. ئهري ما مه جاده هنه، هندى دبىني بي شوٽ تيدا دکهن و هر و هڪى خونه، ئهري ما کومپاني يين تاييهت نين، بق مه جاده‌يان و هڪى يين دنيائي چيڪن، ب يه‌کجاري چيڪن و ئهُم ڙ ڦي شوٽ خلاس ببن.

هڪر مه و هڪو حوكمهٽ شيانين داريٽ نهبن ڦي چهنده من باوهري ههيه کو شيان هنه ڙي - لئي ما نابت ڦي پرڙهه د بدن کومپانيه‌کا جيھانيما تاييه‌تند و داهاتي وي بق وي کومپانيي بت بق سالين دهستنيشانکري و ل دووه ريڪهه‌فتني، يا ئئز دزانم جاره‌کي کومپانيه‌کا و هسا هات ڙي و ئاماده‌يا خوه ديار کر کو جاده‌يين نوتبان د نافبه را بازيرين سه‌ره‌کي يين هريميда چيڪت، لئي ئاسته‌نگ دانانه د ريبا واندا و ب رهڻا خوه را نه گههشت.

هڪر مه جاده هبانه دا چهند هست ب خوه‌شيئي که دهمني ته ترجميلا خوه د هاژوت و بېي ته‌سسه، بېي ل دهليه‌ييکن بگهري دا د به رتجميلا د بهري خوه را بکي، دا چهند گهشت و سه‌يرانين خوهش که اي.

پا هڪر مه هيلين تريٽي ڙي هبان دا چهوا بت و هڪر مه کومپانيي پاسا يين ڦه‌گوهاستنا ريقينگا ڙي ههبان چ د نافبه را بازير و بازيروکاندا يان ڙي د ناف بازيران ب خوه دا ل شوونا ڦان رهفين بچووک.

ÇAVDÊR

128

2013 - 8

Kovareka Siyasî, Rewşenbîrî Giştîye

کۆچا ملیونی یا
سالا 1991 ی
وچه زپهچى
فیسسوکى
بى حزنا
شىرعى یا كوردىستانى
ھاتىنە وەرگىرن